

УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС

ТИЖНЕВИК ПОЛІТИЧНОГО, СУСПІЛЬНОГО І КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ

РІК I. Ч. 2

МЮНХЕН, четвер, 19 травня 1949

Ціна 40 пф.

Македонія чи оздоровлення в конвульсіях?

(ВМ) На інших місцях «УГ» містимо речі, які дають багато причин для думання й турбот для людини, яка з тривогою спостерігає наше суспільно-політичне життя на еміграції останніх років. Події, ознаки яких затемнювали вже довший час обрії нашого політичного й громадського життя, розгортаються у цих тижнях з великою швидкістю й не меншою пробною силою. На наших очах крахують політичні твори, що з меншим чи більшим успіхом перетривали похмурі воєнні роки й, навпаки, зроджуються політичні новотвори, в яких певна частина еміграційного суспільства шукає організаційно-політичного оформлення. Наше суспільне тіло, що як кожне тіло після переломових подій, корчиться в конвульсіях переорієнтації духовних й політичних цінностей з випливаючими з того суспільно-політичними потрясіннями, — було довгий час об'єктом насильних експериментів політичних груп, які, втративши чітку й позитивну політичну лінію, довели до збалканізування нашого життя. З другого боку — висить над життям нашого еміграційного суспільства загроза стати експериментальним кролем для нових, ясно невірзвблених або несурвєрених політичних концепцій. Безсумніву, ми переживаємо глибоку кризу суспільно-політичного життя, що грозить завести нас у сліпий кут. Це річ невідсудійна. Дехто пробує лікувати її. Однак береться за це відповідальну функцію, що вимагає операційної руки досвідченого й тонкого хірурга, як сільський фельдшер з минулого століття, або як баба-шепетуха. Поборюється наслідки в той час, як причини лишаються незаторгнені. Складається враження шаленої вальпурієвської ночі, коли одні політичні середовища, зірка яких уже згасла, гоняться за фальшивими фантомами уявної «влади», а другі — шойно вчора вбравшись у піря (до речі, — не завжди у своє піря!) обкидають болотом позитивні здобутки десятилітніх змагань і важкої праці во ім'я «фемерного здобуття впливів над «табурованими масами». Глянувши на пройдений період нашої спільної чотирьохрічної праці — навіть найбільш оптимістичні прихильники підраховувати небагато позитивних осягів її. Причина? Безперечно, що криза. Але в чому причина цієї кризи? Політичні «спеці» (а у нас їх, на нещастя, хоч греблю гати!) мають відповідь на попередні: причина у вузько-партійній політичній організації та партій. (Ясно, що мова точиться про вузьку політику політичних противників, бо його партія, чи то УСДРП, УНДО, УНДС, УРДП, чи СГД — широка і далекозорла). Можна навіть у дечому згодитись з ними але в чому причина... і т. д.

Шукаючи причини кризи одні сплюсують її до організаційних форм нашого суспільно-політичного життя, інші до партійних програм, треті — до відсутності взаємного довіря, четверті — у невисоких честилах керівних політиків. Ми ж переконані, що це криза політичної моралі, тобто явище, коли велика частина провідних політичних кадрів, втративши перспективу і чіткість гістархії духовних і політичних цінностей — живе негативними політичними діями, забувши, що основою кожної людської творчості мусить бути конструктивне поєднання до позитивних цінностей. Іншими словами — деякі політичні партії, маючи перед собою ясну загально-національну мету, не прямують до неї шляхом багатого вкладу своєї позитивної політичної роботи, але, переставивши партійну тактику перед загальною метою, змагаються за химерні «впливи» і паралізують позитивну роботу, інших.

Друге — що важливіше — це змагання (в основному) двох політичних ідеологій та двох духовних платформ. Одна з них, платформа націоналізму, що зродившись з історичного прамування українського народу, впродовж десятиліть у важких революційних змаганнях і жертвах вирізьблювала українську політичну думку і надала українській ідеї внутрішньої духовної та політичної суверенності — прямую до визначеної мети — до соборної та суверенної держави. Друга, що застосовувалася опортуністичними середовищами з потреб т. зв. реальної політики на окупованих ворогами українських землях — бачить призначення української визвольної політики не так у ставленні активної визвольної дії, як у політичних комбінаціях і нерідко за рахунок суверенності нашої визвольної проблеми, намагається досягнути неспівзвучних внутрішніх чи зовнішніх успіхів. У поросній неупорядкованості є чимало конюнктуральних передумов для розтернення діяльності таких опортуністичних кіл. І вони їх використовують, змагаючи до того, щоб розвинути ті успішні у революційно-визвольній боротьбі духові й політичні позиції, духово демобі-

лізувати революційні круги і таким чином опанувати цілість суспільно-політичного життя.

Проти такого занепаду політичної моралі і проти такої тактики троянського коня показались деякі політичні середовища мало відпорними.

Доказом першого є комунікат Президії УНДО, в якому політична партія виступає проти застосування кол. партійної тактики у польському союзі її лідером В. Мудрим в українському суспільно-громадському житті. Безумовно, що засуджування «пост фактум» й індіанське «скальпування» лідерів тоді, коли «мурин зробив і мурин відійшов» — звучать мало переконливо й нагадують розраховані на експорт тактичні декларації, але будемо вірити, що такий моральний «кнокаут» одного лідера є проявом оздоровлення й протверзіння не лише в УНДО, але і в інших політичних угрупованнях (УНДС), визначні постаті яких навіть мимо їх поразок в громадському секторі є співвідповідальними за розгартіш нинішнього суспільного еміграційного життя.

Значно глибше підложжя має розбиття у таборі кол. «блискучого відокремлення». Основна причина морально-політичної смерті його коріниться у зраді своїй першій націоналістичній ідеологічно-політичній платформі. Пішовши за хворобливими амбіціями декількох одиниць і відтягнувши від монолітної сили організованого українського націоналізму значну частину здорового активу шляхом облюдного використання найкращих поривів патріотичної молодечої душі — це середовище опинилося на ідеологічному роздоріжжі. У воєнних роках уся духовна убогість зкривалася екстремними політичними потягненнями й жорстокою технікою, яка для багатьох замінила ідеологію. Зме-

Ю. МИКОЛИН

А все ж таки...

(Продовження дискусії, яка не відбулася, а закінчилася.)

Земля крутиться. Шлюс! — як говорять німці. Чи ж може бути якась дискусія у цьому питанні? А все ж таки ми ще хочемо повернутися до «дискусії, якої не було» і яку автор закінчив бездискусійним твердженням про незаперечний закон обертання Землі. Масмо на увазі не Галілея, а В. Гришка з «Українських Вістей».

Безпосередньо спонукав нас до цієї некоректності по відношенню до В. Гришка (він бо заявив, що не збирається більше дискутувати над цією темою) діалог, який авторів цих рядків довелось цими днями випадково почути біля дверей однієї з українських установ на еміграції: Дві жінки виходять зі згаданої установи. Одна розрочовано говорить: «От тобі й українці!...» Та які там українці! Це ж — галичани!» — рішуче заявляє друга.

В. Гришко має цілковиту рацію, коли говорить про те, що головним нашим ворогом є Росія, що головною проблемою для нас є боротьба з Росією, що головним відтинком цієї боротьби є «підросійська» Україна, що саме ця частина України є головна і що найважливішою проблемою в нашій визвольній боротьбі є політична активізація українців, у тому числі й емігрантів, з цієї частини України, бо ж від ступеня цієї активізації залежатиме вирішення справи нашого національного й державного визволення. Заперечувати ці істини істини може тільки політичний примітив, який не бачить далі останньої хати свого територіального загумінка. Тому теж і солідаризуємося з виступами В. Гришка й інших авторів з «Українських Вістей» проти короткозорості «політиків» (якщо її взагалі можна назвати політикою) наших комітетських і таборових еміграційних ханчиків, які своєю «расовою» «політикою» відштовхнули від нашого політичного, громадського й духового життя великі маси надніпрянської еміграції.

На жаль, багато наших еміграційних «чинників» (не говоримо вже про окремих одиниць), ще й дотепер не усвідомили собі цієї справи і розятрена рана на нашому еміграційному тілі не загоюється. Лікувати її треба, не кожній людині доброї волі є ясином. Але, лікуючи, треба вважати, щоб не дати надто сильно доз ліків, від якої хворий замість відужати може вмерти. Вертаючись до дискусії з В. Гришкою, мусимо ствердити, що не так може сам Гришко, як інші автори з «Українських Вістей» надто енергійно взялися розгнати викривлену еміграційну палку, так що вона починає тріщати і може зламатися. А тоді що?

Свого часу Ю. Дивнич, виступаючи в «Українських Вістях» (16. 1. 49) проти інших

хвилюваних опинилося воно у мирних повосних обставинах, де на довший час тоді було досконалою технікою, безоглядною тактикою та короткогониими фразами заявляти брак ідеологічної сили й відсутність розумної позитивної політичної лінії. В тому і причина хронічної опозиції цього середовища... Спримітивізувавши політичне життя й здекасувавши себе в очах тверезого загалу — це середовище ідеологічних безбаченків й політичних сиріт — мусіло стати жертвою розв'язання, а його спроби знайти своє ідеологічне обличчя у ідеологічних компромісах з опортуністичними середовищами довело його врешті в той кут, де воно неминує й мусіло закінчити: Зродившись з дисерсії, в дисерсії воно й гине!

З цього шляху ніщо його захоронити не може й цей кінець є заслуженим кінем кожного, хто блукає манастирями. Бо в історію входять лише творці з мужньо-вирізненим обличчям, з твердим хребтом й з крицевим мораллю. А Герострати зідбні тільки на пожежі античних храмів, з попелища яких, хоч і в конвульсіях, відроджується вічно-нове і непереможне.

Тому і німі, коли тремтять основи нашого суспільно-політичного життя, коли на кожному кроці стрічаємо захитану політичну мораль і коли хвиля нових політичних рухів загрожують підминувати нашу, загартовану у революційно-визвольних змаганнях, позиції — ми спокійно глядімо вперед. Йдемо з ясином поглядом і з свідомістю, що нинішні потрясіння — це оздоровлення українського загалу в конвульсіях. Наші позиції не до зрушення, наші шляхи ясні, і наша мораль незахитана. Ми йшли, ми падали, ми піднімалися, — ми йдемо і не зупинимось доти, поки не здобудемо своєї мети. А мета наша — у грудях кожного широкого українця!

українських часописів у Німеччині й залиць буржоа «Промея» твердив, що, мовляв, «наші» («Українських Вістей» — Ю. Д.) супротивники найбільше бояться «одного»: щоб, не дай Боже, не вироста і не оформилася громадсько-політична нова зміна, щоб нова з-підсоветська еміграція не об'єдналася ідеєю разом із співзвучними їй західно-українськими й прогресивними елементами, які мали частя поинувати і більшовицький і фашистський полон».

Поминаємо вже викривлення Ю. Дивничом фактичної дійсності, бо ж саме «Промея» не раз виступав проти нехтування деякими еміграційними «чинниками» значення і ролі надніпрянської еміграції для наших визвольних змагань. Нам іде про що інше, а саме про те, що такими досить необдуманими твердженнями Ю. Дивнич ідеологічно санкціонував і підбудував те недовір'я, яке у наслідок короткозорості деяких «150-их патріотів» загумінкового стилу витворилося у надніпрянської еміграції до «західняків». Існує до того часу недовір'я з площини чисто особисто-регіональної було перенесене в площину політичну.

В. Гришко дав концепцію «головної сили», як тої частини всієї армії (нації) «якій силою конкретної ситуації на фронті (протиросійському — Ю. М.) припав головний, центральний і найважливіший стратегічно-тактичний відтінок, де сконцентрована головна небезпека всьому фронтові від головної сили і головного ворога».

Не входячи в «деклямаційно-урочистий» тон, стверджуємо, що на фронті головної сили є, такі всі армії. Шоправа, кожний мудрий полководець мусить подбати про якнайбільше забезпечення і зміцнення того відтинку, який найбільше загрожений, але не сміє також забувати і про забезпечення флангів, крил цього відтинку. І частиня, яка стримує головний удар ворога, лише тоді може успішно виконати своє бойове завдання, коли знає, що і з лівого і з правого її крил стоять надійні й побратимні, які не допустять до її оточення, а ззаду, у запілі є також сильні резерви, які у момент найбільшої загрози приндуть їй з допомогою.

Значення цієї тісної співдії центральних сил, які і резерви, на протилежний жаль, не роз'яснює стаття Гришка і в перекладі читача «Українських Вістей» може створитися неабияке уявлення, що, мовляв, «головна сила», а власне центральна сила, може обійтися без допомоги крил і резервів. Конкретно Чи наявність українського національного гніху в Західній Україні до 1939 р. не була вирішальною підтримкою для підсоветської України в її бо-

ротьбі проти московсько-більшовицького наступу? І чи свідомість того, що деє там — у Західній Європі існує і діє українська політична еміграція (і «стара» і «нова»), не підтримує тепер спротив українського народу ще більш посиленому більшовицькому наступові?

Зовсім не збираємося зменшувати значення тих національних сил, які діяли й діють в «підросійській» Україні, але теж перебільшувати ролі сил Західної України й «старої» еміграції. Навпаки, вважаємо, що лише синтез і тісне злиття цих двох сил втворює єдину, всенациональну силу, яка зможе дати відпир наступові «головного ворога на головному відтинку боротьби». Не дарма ж чухнови й усі російські імперіалісти так уперто намагаються відділити неперехідною стіною надніпрянців і «галичан», не допустити до їхнього об'єднання. І надніпрянці, і «галичани» мусять трохи уважніше прислухатися до клича, який лунає з російського табору: «Бий галичан! Спасай Росію!»

А тому, борючись проти загумінкового п'ємонтизму галицького типу, мусимо бути не менш уважними перед небезпекою нового екстрему, нового п'ємонтизму надніпрянського типу.

Не думаємо, щоб Гришко хотів проповідати такий п'ємонтизм. Але небезпечні нотки пролунали вже в інших авторів «Українських Вістей», як Д. Комірий: «Два державні центри концентрують українську людність по обох берегах Збруча... біля УГВР купитися виключно галицька людність і це їхня влада, переважно надніпрянці визнають державний центр УНР...» («Українські Вісті», 27. 1. 49) і Багрянний, який нещодавно («Українські Вісті», 5. 5. 49) писав: «Хіба не факт, що один такий Кравченко в боротьбі проти більшовицького закороткий час зробив більше, аніж деякі війовничі партії за всі 30 років свого існування? (!!!) — Ю. М.)... Ось у цих кадрах (у тих, що залишилися в Україні і «що живуть, ростуть, вчаться й працюють під егідою КП(б)У й комсомолу» — Ю. М.) і є заворука тієї перемоги, якою кінець-кінцем мусить закінчитися змагання й боротьба української нації. Вони державу виборять і вони ж будуть нею керувати так, як це було в 1918—1919 орках (? — Ю. М.), коли обійшлося без еміграційних опікунів».

На тлі цих заяв і тверджень концепція «головної сили» набуває серед пересічних мас форму заяв, які вже доводяться інколи чуті: «Станемо з палками на Збручі й нікого з галичан не пустимо до Києва».

Автор цих рядків належить до тієї української територіальної групи, якій не треба переходити Збруча, щоб дістатися до Києва, і тому виступає тут проти такої зведеної на манівці вузького земляцтва «політичної активізації» надніпрянської еміграції, за яку взялися деякі автори «Українських Вістей» не зі страху, що і його не пустять до Києва. Ми боїмося, лише що такий метод активізації доведе до того, що саме прагне Чухнов і в чому йому неспівомо допомагали дотепер у своїй «п'ємонтській» загумінковій засліпленості деякі наші «150%-ві патріоти», а саме до поглиблення (на еміграції!) Збруча у непрохідну прірву.

Звичайно, проблема Збруча обмежується тепер виключно еміграцією. В Україні вона вже відходить у забуття. Тому зовсім непотрібним був би наш «соборницький елемент», коли б так сталося, як твердить Багрянний, тобто що позитивні кадри, які тепер перебувають в Україні під КП(б)У й комсомолом, самі без допомоги емігрантів виборили державу. На жаль, це тільки орипушення. Не заперечуючи ні в чому значення кадрів, про які говорить Багрянний, не можемо заперечити й того, що ролі еміграції у визвольній боротьбі залишається і надалі великою. Це розуміє і сам Багрянний, коли, поруч усіх своїх зневажливих виступів про еміграцію, все ж таки пише з «Наших позицій», що, мовляв, «тільки УРДП (ось воно що!) — прим. складача) може бути тим акумулятором, що пі кадри закумуляують і перетопить і включити до української національної акції». Виходить, що не самі ці кадри збудують державу, а таки за допомогою еміграції, бо ж УРДП поки що діє тільки на еміграції.

Нам не важко, які саме українські національні сили змобілізують ці кадри до боротьби за українську державність. Головне, щоб вони були змобілізовані. І не тільки вони але й усі сили нашої еміграції, і то не в площині окремих п'ємонтів і «голівних» чи менш головних сил а в єдиному, справді закумуляованому фронті єдиної головної сили — нації. Так, щоб на фронті боротьби були сильні і центр, і крила, щоб у такий спосіб розгорнуто, плянково й скоординовано діючи всеукраїнська національна лава, не обмежена комітетськими «східнянськими» «галичанинськими» могла нести рішучий і операційно розроблений єдиний спільний генеральний штурм контрастувати на головному ворога — Росію.

Самозванець Керенський

(УБІ) Італійське пресове агентство ЧІП («Чентро Інформационе про Део») 28 квітня ц. р. у спеціальному виданні надрукувало повний текст виданого 24 квітня ц. р. Комунікату експозитури Інтернаціоналу Свободи в Італії, в якому Інтернаціонал Свободи (як визвольна міжнародна формація поневолених Московією народів) визначає своє ставлення до створеної в березні місяці ц. р. у Нью-Йорку російської «Ліги боротьби за народну свободу» на чолі з кол. прем'єром тимчасового уряду

Текст Комунікату Інтернаціоналу Свободи

«У зв'язку з недавнім створенням у США (Нью-Йорк) під проводом кол. голови російського тимчасового уряду в 1917 р. А. Керенського, т. зв. «Ліги боротьби за народну свободу», та у зв'язку з розвиненою Лігою діяльністю на міжнародному форумі, ми, представники поневолених більшовицькою Московією народів, а саме: Азербайджану, Вілорусі, Вірменії, Грузії, Ідель-Уралу, Казахстану, Козакії, Північного Кавказу, Туркменістану, Узбекистану й України, організовані в Інтернаціоналі Свободи — Секція Схід, заявляємо:

1) Згадана Ліга не має прав і підстав називати себе «Лігою боротьби за народну свободу», бо в ній не беруть участі представники жадного з видозначених народів;

2) Згадані вище народи, що є жертвами російського імперіалізму, борються за своє визволення і від більшовизму і від російського імперіалізму та змагаються за свою незалежну національну державу;

3) Більшовизм є новітньою формою російського імперіалізму в його найбільш динамічному вияві. Він є тим більш небезпечним, бо виступає під маскою комуністичного інтернаціоналізму;

4) Щоби встановити в Європі й у всьому світі справжній мир, що не досить знищити лише більшовизм. Для цього потрібно також викоринити його причину і джерело, якими є російський імперіалізм. І саме тому є необхідним допомогти окупованим більшовицькою Московією народам звільнитися з-під ярма російського імперіалізму і здобути державну незалежність. Бо лише це є єдиною передумовою та гарантією миру в центральній та східній Європі й у тій частині Азії, яка завжди була метою експансії російського імперіалізму. У наслідок цього будуть створені передумови для закріплення тривалого миру у всьому світі;

5) Згадана Ліга, хоч і задекларувала себе проти більшовицького режиму, стремить до цілковитого збереження російської імперії, яке протирічить національним прагненням поневолених російським імперіалізмом народів, а також і духові Атлантичної Хартії. Поневолені Моск-

Росії в 1917 р., А. Керенський, Керенський та інші члени цієї Ліги (А. Абрамовіч, А. Дніпров, В. Чернов, В. Двінов) виступають як «репрезентанти народів Росії» й одною з основних їх тез є те, що «СССР — це не Росія, а російський нарід (!) не відповідає за злочини кремльського уряду».

Комунікат Інтернаціоналу Свободи цілком або у скороченій формі передрукували деякі італійські часописи.

вою народи ніколи більше не погодяться на нове російське панування, навіть якщо воно було б у «демократичній та федеральній» формі. Ці народи протягом своєї історії гірко випробували вже не раз співжиття з російським народом у російській імперії, а ще недавно, в 1917 р., бачили «демократію» і «федералізм» самого Керенського, який рішуче і вороже поборював будьякі спроби автономії поневолених народів. Знаючи політичне настанвлення росіян різних політичних тенденцій і основну догму їхньої політики («ліпше режим Сталіна, ніж порушення цілості російської імперії») — є також підстави мати поважні сумніви й у глибині антибільшовицького політичного кредо Керенського, який, перебуваючи 30 років на еміграції, вперто мовчав, рідко коли обмежуючись лише платонічними заявами проти більшовицької диктатури;

6) Поневолені російсько-більшовицьким імперіалізмом народи вітають кожну нову антибільшовицьку формацію, виключно навіть з формациєю Керенського, якщо вона є дійсно антибільшовицькою і не йде в кардинальний розрив з їхніми стремліннями, але вони рішуче стверджують, що Ліга Керенського, не має ніякого права виступати в їх імені, а може говорити в імені виключно росіян. Наші народи активно борються проти більшовизму від самого його народження, але борються проти нього в імені своїх суверенних національних держав і не бажають більше ніколи перебувати у підданстві якої би то не було форми російського імперіалізму — демократичної, царської чи іншої.

7) Визволившись від російсько-більшовицького імперіалізму і здобувши свою незалежну національну державу, названі вище народи бажають жити у згоді з російським народом та співпрацювати з ним, але як рівний з рівним і як незалежні народи у суверенних державах. Як передумову добросусідського співжиття ці народи стверджують konieczну потребу демократичного перебудування російського народу в тому напрямі, щоб він шанував свободу інших народів і приєднав право кожного народу на своє власне незалежне життя.

Становище Виконного Органу УНРади

Категорично-відмовну позицію до «Ліги боротьби за народну свободу» займає і Виконний Орган УНРади, який устами своєї Інформаційної Служби проголошує (подаємо з незначними скороченнями — прим. Редакції):

«У російській пресі в Америці в березні цього року оголошено «Основні тези» програми новоствореної російської «Ліги Боротьби за Народну Свободу». Згідно з цією програмою російська Ліга має завданням боритися проти комуністичної диктатури і за встановлення в Росії демократичного ладу.

З української сторони є рішучі застереження проти тих тез згаданої Ліги, які торкаються народів, поневолених Советською Росією в тому числі й України.

Комуністична диктатура в Росії — це витвір історичного розвитку російського народу, що в своєму минулому не мав вільного політичного ладу і не знає пошани до свободи інших народів. Без російської воєнної сили комуністична диктатура не могла би загнати над поневоленими народами, бо місцеві комуністичні рухи серед цих народів були і є слабкі, а зокрема в Україні, де до приходу московської окупаційної влади взагалі не було ніяких українських більшовицьких організацій.

Російський імперіалізм не є якийсь новотвір комуністичного режиму, він гли-

боко вкоринений в політичні традиції Росії. Тимто всі російські політичні групи — від монархістів до соціалістів — як раніше (до і під час революції 1917 р.), так і тепер не хочуть визнати права народів, поневолених Росією, на вільне самозначення.

Ця тенденція виявляється і в програмі російської «Ліги Боротьби за Народну Свободу». Вже сама назва органу Ліги — «Майбутня Росія», в якому вищені основні тези платформи Ліги, показує, що Ліга має на увазі збереження російської великодержави (на території СРСР), яка й надалі панувала б над народами, що були до неї прилучені силою. Хоч в основних тезах платформи Ліги і говориться у вступі про союз народів, створення вільним порозумінням, але з другого боку категорично заявляється: «Тільки Установче Зібрання, обране всіма народами країни... буде мати право остаточно встановити порядок для майбутньої визволеної Росії». Це значить, що долю народів, поневолених Росією, вирішуватиме російський народ, який має чисельну більшість у СРСР. Таким чином, проголошені російською Лігою клічі про вільну згоду народів і їхній свободний розвиток — це лише слова, що прикривають дійсну тенденцію Ліги — відновити після знесення комуністичного режиму «єдину неподільну Росію», хоч би й проти волі неросійських народів, що належать тепер до СРСР.

Тому Інформаційна Служба Виконного Органу УНРади заявляє:

1. Програма російської «Ліги Боротьби за Народну Свободу» фактично не визнає права поневолених Советською Росією народів на вільне самозначення.

З цих причин програма російської «Ліги Боротьби за Народну Свободу» не може мати довіря в українському народі, як і серед інших народів, поневолених Росією. Всяке накидання форм міжнародних взаємин з гори українці й інші поневолені народи вважатимуть за насильство над своїм правом і будуть проти цього всіма силами боротися.

2. Запроєктований російською Лігою план упорядкування міжнародних взаємин шляхом скликання Установчого Зібрання «всіх народів» колишньої Росії не може вирішити проблеми поневолених Росією народів.

Зокрема щодо українського народу, то тільки власні демократично вибрані законодавчі установи незалежної України можуть створити владу, відповідальну інтересам України, і рішати на основі рівноправності, про взаємовідносини української держави з іншими народами.

ВІСНІЗ України

КРЕМЛЬ НАКАЗУЄ ПОЛІПШИТИ СТАН ТВАРИННИЦТВА

Починаючи вже з минулого року всі інструкції комуністичної партії СРСР і різні його адміністративні чинники підкреслюють необхідність рішуче збільшити кількість колгоспної рогатої худоби, овець, свиней і птиці. Однак, як видно ці дотеперішні поради та інструкції не дали бажаних наслідків, а тому в квітні цього року Рада міністрів СРСР і Центральний Комітет ВКП(б) примусили були видати спеціальну постанову про т. зв. трьохрічний план розвитку колгоспного й радгоспного продуктивного тваринництва.

Настільки велике значення надає совєтський уряд виконанню цього плану видно вже з того, що відразу ж у постанові визначені суворі матеріальні санкції проти тих колгоспників, які не виконують плану. Згідно з постановою, колгоспники тих колгоспів, які на підставі цієї постанови організують до 1950 р. 4 тваринницькі ферми (великої рогатої худоби, овець, свиней і птиці), здаватимуть державі зменшену на 10% поставку м'яса, молока і вовни. Навпаки, колгоспники тих колгоспів, які не організують всіх 4-ох ферм і не матимуть визначеної в урядовій постанові найменшої кількості худоби, муситимуть від 1950 р. оплачувати державі збільшену на 10% поставку м'яса, молока і вовни.

У цьому виразно видно зле замаскований натиск на колгоспників, щоб вони здавали до колгоспів власну худобу, яка дасть можливість колгоспам мати ту мінімальну кількість худоби, що її вимагає ця постанова.

Як виходить з постанови Ради міністрів, кількість худоби, що перебуває тепер у приватній власності колгоспників, робітників, службовців і селян, значно перевищує кількість колгоспної худоби. За визначеним планом кількість великої рогатої худоби в колгоспах має бути до кінця 1949 р. збільшена щонайменше до 24 млн. гол., тоді як у приватній власності її нарахується вже й тепер 30 млн. гол., у тому числі у колгоспників — 19,1 млн., у робітників і службовців — 7 млн. і т. зв. «однососібників» (самостійних селян) — 3,9 млн. гол. За визначеним постановою уряду планом, кількість колгоспної великої рогатої худоби має бути збільшена до кінця 1950 р. до 28 млн. гол., а до кінця 1951 р. — до 34 млн. гол. Це збільшення має відбутися м. ін. і шляхом т. зв. контрактиції молодяка у колгоспників, робітників і службовців.

Так само має бути збільшена у колгоспах і кількість овець та кіз: до кінця 1949 р. — 62,4 млн. гол., а до кінця 1951 р. — 88 млн. гол.; у приватній власності є тепер 28,5 млн. гол., а також і свиней: до кінця 1949 р. — 10 млн. гол., до кінця 1951 р. — 18 млн. гол.; тепер у приватній власності — 7,2 млн. голів і домашньої птиці: до кінця 1949 р. — 65 млн. гол., до кінця 1951 р. — 200 млн. гол.; тепер у приватній власності — 350 млн. гол.

Одночасно з цим планом постановою вимагає збільшення молочності корів, організації належного догляду за худобою тощо та встановлює нагороди та відзначення для кращих «передовиків» у галузі колгоспного тваринництва. Як видно, совєтський уряд дуже потребує збільшення м'ясних резервів і резервів вовни. Немає сумнівів, що це не на експорт, ані також для населення, а тільки для величезної совєтської армії, у першу чергу для її постачання під час майбутньої війни, що до неї приспівено готується СРСР.

Для тих же найвищих європейців і американців, які переконані, що громадяни Советського Союзу тільки про те й мріють, щоб жити та працювати в колективних господарствах, постановою советського уряду про розвиток тваринництва може бути красномовною ілюстрацією того, як кожний колгоспник використовує найменшу можливість, щоб мати хоч невеличку, але власне господарство: власну корову, вівця, козу, свиню, курку, гуску тощо. А тимчасом для організації колгоспних тваринницьких ферм треба спеціальних постанов Москви, санкцій, натиску і премій!

Читайте

«Український Голос»

ІНСТИТУТ ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ ПРИ УКРАЇНСЬКОМУ ВІЛЬНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

проводить лотерію, що має на меті дати фінансову допомогу інституту.

Лотерійні квитки (льоси) продаватимуться по п'яти копійках.

Лотерійний квиток коштує лише 1 м. і дає змогу виграти цілий картонний одинокий квиток-миліард Труша, Демидова, Діденюка, Бутовича, Баласа і ін., які мають загальну вартість 5000 м. і.

Розграш лотерії відбудеться 22 травня 1949 о 10 год. в залі Варшавського Мюнхен-Фраймак.

Кожний українець мусять взяти участь у лотерії, яка має високу мету — допомогти нашій студентській молоді.

ЯК ПІДНОСИТЬСЯ «ТРУДОВИЙ ЕНТУЗІЯЗМ» КОЛГОСПНИКІВ

Кореспондент московської «Правди» подає дуже характерну ілюстрацію того, як саме в Україні партія «підносить» «трудова» ентузіазм колгоспників. Довгий час після війни Кам'янсько-Дніпровський район, Запорізької області, був найвідсталішим у області. Як відомо, не допомагали ані твори Сталіна, ані «Короткий курс ВКП(б)», щоб піднести у колгоспників політичну свідомість і охоту до праці для «соціалістичної батьківщини». На це, мабуть, звернули увагу, де слід, натиснули, куди слід, — і сталося чудо: за один рік район став трішки не найвідсталішим у області.

За інформаціями кореспондента «Правди», це чудо здійснив райком партії. Понад 100 (!) комуністів відправили з районного центру на постійну працю до колгоспів, де вони очолили бригади й ланки, сотні колгоспних комуністів з адміністративних посад відправили на роботу трактористами, бригадирами тощо. Досить цікаво звернути увагу хоч би на прізвища деяких з тих активістів-комуністів, що взяли налагодувати відносини в колгоспах. «За порадом» (відомо, якою — Ред.) райкому, — пише кореспондент, — колгоспники сільгоспартії «Реконструкція» обрали головою правління дослідницького керівника Андрія Єгоровича Митяголова. (Якого можна рунити побиравши лише у себе вже, як «голову» — Ред.). За допомогою партійної організації тов. Митяголов швидко налагодив справи в колгоспі. Член партії тов. Афанасєв очолив польову бригаду, другий член партії, тов. Новіков, став керівником бригади будівників Білозерського водозбірника. Комуніст тов. Піскунов створив ланку високого врожаю» (підкреслення всієї наші — Ред.)

Вже сам перелік прізвищ показує, хто фактично керує всім життям, навіть на низовій роботі, навіть у колгоспах в Україні. Кореспондент із зрозумілих причин промовчав про ті заходи, які застосувало з свого боку МВД для того, щоб «заохотити» колгоспників до праці. Однак, такі вислови, як «за допомогою партійної організації швидко налагодив справи в колгоспі», говорять дуже багато.

ПІДРУЧНИК ДЛЯ СТАХАНОВЦІВ. За повідомленням «Літературної газети», українське видавництво політичної літератури в Києві видає збірник, присвячений стахановцям промисловості й транспорту. Подані матеріали про методи роботи «знатного» доменика Івана Коробова, сталевара Михайла Кучерина, «героя соціалістичної праці» забойщика Александра Тюренкова, лавреата сталініської премії забойщика Луки Голозолосова й ін. Треба думати, що вже до всіх транспортних і промислових підприємств робітники в обов'язковому порядку вивчатимуть ці директивні методи роботи й... пошепки прокидають «знатних» стахановців.

ВІКОНАНО ПЛАН ВЕСНЯНИХ ЛІСОНАСАДЖЕНЬ. За повідомленням «Правди», колгоспи, радгоспи й лісгоспи України до половини квітня виконали план весняних лісонасаджень, засадивши деревами площу у 79 484 гектарів.

ЕЛЕКТРОТРАКТОРИ НА ПОЛЯХ. На полях Корсунь-Шевченківського району, Київської області, випробувані перші електротрактори. (Потіха для колгоспників: хоч нема чого їсти, то зате є на що подивитися!).

ВІДКРИТТЯ МУЗЕЮ ім. ШЕВЧЕНКА В КИСВІ. 24 квітня в Києві відбулося відкриття державного музею ім. Т. Шевченка («Одному з великих російських революціонерів Герцена, Чернишевського, Добролюбова», — не забули при пій нагоді підкреслити «Правда»). Промовці — М. Бажан, П. Тичина, І. Ігачевич, унук великого Кобзаря — колгоспник Терентій Шевченко — не лише говорили виступаючи і про самого Шевченка, а переважно про відкриття «батька» Сталінові та про «щасливе» життя в Советській Україні.

ЗАКІНЧЕННЯ СІВБИ. За даними міністерства сільського господарства Української ССР, колгоспи України до початку травня закінчили план сівби колосових культур і соняшника.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В УАПЦ в Мюнхені, Дахауерштрассе 9/1 відбудуться по Службі Воїм!

УРОЧИСТІ ПАНАХИДИ:

22. V. — по полковникові Євгенію Коповальцеві;

29. V. — по Головному Отаманові Симонові Петлюрі;

12. VI. — на перший день Зелених Свят: коло Символічного Хреста на цвинтарі Вальдфрідріх — за всіх полягалих за Волю України.

Додаткові інформації про урочистості Зелених Свят будуть оголошені в пресі та в церкві.

Черкеська Громада УАПЦ в Брюсселі
Св. Миколай в Мюнхені.

ЗАКОРДОННІ ПРЕДСТАВНИЦТВА

«УКРАЇНСЬКОГО ГОЛОСУ»:

АВСТРІЯ: Євген Павлюк — Salzburg 2, Postfach 19.

АНГЛІЯ: В Шевчук — Mr. W. Shewczuk, 49 Linden Gardens, London W 2, England.

АРГЕНТИНА: «Перемога» — «Peremoha», Bookstore, 25 de Mayo 479/ 14 Buenos Aires, Argentina.

БЕЛЬГІЯ: І. Ріпак — I. Ripak, 68 rue de l'Aqueduc, Bruxelles, Belgique.

ВЕНЕСУЕЛА: Ілж. І. Лазаренко — Ing. I. Lazarenko, Este 12, Nr. 162, Caracas, Venezuela.

ІТАЛІЯ: Др. В. Федорончук — Dr. W. Fedoronchuk, Via Nemorense 100, lat. 22, Roma, Italia.

КАНАДА: Прокіп Научук — Mr. Prokip, Nauchczuk, 89 Dovercourt Rd., Toronto / Ont. Canada.

США: «Самостійна Україна» — «The Independent Ukraine», P.O. Box 183, Chicago 9, Ill. U. S. A.

ФРАНЦІЯ: Анна Грей — Anna Gray, 14, rue de Canettes, Paris - 6, France.

ОГЛЯД ПОЛІТИЧНИХ ПОДІЙ

Два полюси світової уваги — Німеччина і Китай

ПОЛІТИЧНІ ПАРАДОКСИ

У політиці немає несподіванок, а парадокси є явищами нормальними. Вчорашній союзник стає противником, коли покладені у нього надії не спрацювали, а ворог, навпаки, стає союзником, коли цього вимагає політична доцільність. Така метаморфоза відбувається і завершується на наших очах протягом останніх тижнів. І дві країни, що обмінювалися ролями, по-новому увагу всього політичного світу: переможець у 1945 р. Китай програв нині свою політичну позицію як партнер переможців 2-ї світової війни, а переможенець у 1945 р. Німеччина, хоч і у зменшених масштабах, поновлює статус тим, чим перестав бути Китай — реальним фактором міжнародної політики.

ТЕСНИЦЯ ВІДНОСИН МІЖ БОЛЬШЕВИКАМИ Й КИТАЙСЬКИМИ КОМУНІСТАМИ

Восени події в Китаї наближаються до вирішальної фази. Існування т. зв. національного уряду Китаю може розраховувати лише на місяці. Армії китайських комуністів опановують все більші й більші території розлогого Китаю. Це — внутрішньо-китайська справа, хоч обидва противники воюють зброєю не китайської продукції. Але перемога червоних військ не означає ще перемоги Китаю, як і введення суспільних та соціальних реформ, вперта ігноранція яких з боку національного уряду є основною причиною блискавичних перемог червоних армій, — не закінчує ще 18-ти літньої внутрішньої війни в Китаї.

За війною китайських генералів прийде війна інша, війна, з якої розшматована внутрішніми розбіжностями китайська суверенність виходила до цього часу завжди переможеною — а саме — війна політична. Тобто, змагання тих зовнішньополітичних сил, що мають у Китаї господарські та торговельні інтереси й укладений могутній капітал. Чим більше наближається до свого закінчення військове змагання китайських генералів, тим більше підвищується температура європейських та американських зацікавлених політичною стороною всього китайського конфлікту й тим більше активізується азіатська політика неазійських держав, щоб не запізнитися з капіталізацією вкладених у цей конфлікт інвестицій.

Наш загальний мірся китайський конфлікт європейською міркою й бачить у перемозі китайських комуністів безастережний триумф большевицької Москви. Забувають при тому, що Китай як духово-культурно, так і політично це — інший світ, який аж ніяк не можна міряти міркою європейських аналогій.

Холоднокровність постави добрих знавців Китаю до «червоної повені», що заливає нині Китай, бо ближче знання китайських обставин промовляє про щось інше. Загально впадає в очі назовні холодне ставлення Москви до перемог китайських комуністів, яке різко суперечить, наприклад, советській тактиці під час еспанської домашньої війни в 1936 р. Така ж холодність спостерігається і з боку Мао-Тсе-Тунга, лідера червоного Китаю. Цікаво, що під час здобуття Пекіну в лютому ц. р. можна було бачити, як стверджують європейські спостерігачі, ні одного портрета Сталіна, а це також цілком протирічить традиційній советській практиці.

На підставі таких симптомів британська преса і робить висновки, що Мао-Тсе-Тунг є китайським комуністом без советського штифу, недоктринерською особистістю та неопозиційним комуністом, а скорше свого рода новим Тіто. У всякому разі, дійсний характер зв'язків між Пекіном та Москвою являє собою нині найбільшу загадку для світової політики.

Про самостійну лінію китайських комуністів можуть свідчити такі факти: 1) большевицька розбудова Сибіру до випадової брами у внутрішньо-азійський суходіл; 2) тенденція советського імперіалізму зайняти англо-американські позиції в Китаї; 3) історична тенденція китайців звільнитися нарешті від опіки будьяких сторонніх сил; 4) тактовна поведінка китайських комуністів щодо Америки й Великобританії; 5) свідомість того, що без позаазійського капіталу неможливий господарський розвиток Китаю; 6) китайське вміння з вдячною усмішкою використати советську поміч, а потім без усяких церемоній відкинути всі додання, як це колись зробив Чан-Кай-Шек, проганяючи своїх большевицьких військових радників, що допомогли йому перемогти внутрішніх суперників.

А Англія та Америка? Байдуже, як зватиметься той, хто після перемоги буде готовий до співпраці: Чан Кай-Шек, Лі Тсунг-Ші чи Мао Тсе-Тунг... У кожного разі, це дуже зачасно твердити, що перемога китайських комуністів є перемогою Москви.

НІМЕЧЧИНА ВХОДИТЬ У МІЖНАРОДНУ ПОЛІТИКУ

Політична порожнеча, що виникла у Середній Європі внаслідок ліквідації т. зв. Третього Райху була заповнена чотирма окупаційними зонами й вертикальним поділом на західно (проамериканську) та східно (просовєтську) Німеччину.

Політичне напруження між західними демократіями та большевиками, переведення двох сепаратних валютних реформ

і блокада Берліну — дали повосеним німецьким західним політикам шанс, який вони за сприятливого розподілу політичних сил навколо німецької проблеми й використали: заповнити доцільно політичну порожнечу створенням Західнонімецької держави та поступово активізуватися у європейській політиці, використовуючи для цього потенційну вагу німецької проблеми у європейських справах та намагання західних держав включити Німеччину в господарську систему Заходу як противосовєтську силу.

Цими днями й зроблені вирішальні кроки в цьому напрямку. Після восьмимісячних нарад Парламентарна Рада у Боні ухвалила в неділю 8 травня ц. р. 53 голосами проти 12 (6 баварська ЦСУ, 2 комуністичні, 2 центри і 2 голоси федералістів Долішньої Саксонії) тимчасову конституцію союзної західнонімецької республіки. Майбутній західнонімецький парламент матиме союзний сойм і союзну раду.

Депутатів до сойму обиратимуть на 4 роки. Депутатів до ради призначатимуть крайові уряди. Президента обиратимуть на 5 років. Президент буде пропонувати союзному сойму вибір союзного канцлера. Союзний уряд складатиметься з канцлера і союзних міністрів. Конституція входить у силу після заледження П'ю-бераторами окупаційних сил та ратифікації в 8 крайових урядах. Цю конституцію матиме Західнонімецька союзна республіка, що складатиметься з Ваварії, Вюртембергу-Бадену, Гессену, Північної Надренії-Вестфалії, Долішньої Саксонії, Шлезвік-Гольштейну, Надренії - Фальку та Вюртембергу-Тогенцоллерну. Площа республіки дорівнюватиме 247 980 кв. км., а населення 45,5 млн. чол. Отже, до складу її входить територія всіх трьох західних окупаційних зон Німеччини. Прапор Західнонімецької союзної республіки — чорно-червоно-золотий. Тимчасова столиця — Бонн.

Блокада Берліну була знесена 12 травня. За советським наказом пресові видання з Західної Німеччини матимуть право розповсюдження у советській зоні лише тоді, коли видання з советської зони будуть допущені на Захід. У наказі про знесення транспортної блокади названо ген. Котікова вже не «командантом Берліну», а «військовим командантом советського сектору Берліну».

Деяке відпруження в советсько-американських стосунках знаходить свій вислів теж у зміні політики т. зв. Народної Ради, покинутої до життя советами й керуваної комуністичною партією СЕД. Президент цієї Ради, Отто Нушке, проголосив, що наради керівників цих інституцій будуть ведені «у новому дусі» який «довів до ліквідації блокади».

ПЕРЕД КОНФЕРЕНЦІЮ У ПАРИЖІ

23 травня мають розпочатися в Парижі переговори міністрів закордонних справ США, Великобританії, Франції та СРСР. Після довгих місяців холодної війни міністри закордонних справ починатимуть розмови там, де їх було перервано 10 місяців тому, коли намагання знайти компроміс між Сходом і Заходом закінчилися блокадою Берліну. Темою нарад буде питання Німеччини в цілому — засадничі обговорення справи мирного договору з нею, проблема Берліну та берлінської валютної реформи.

Голоси політичної опії про паризьку конференцію поділені. Одні оптимістичні, що врешті вдалося зробити перший крок на шляху до ліквідації конфлікту Схід-Захід у майбутньому, інші ж дивляться на наслідки паризьких розмов скептично, а ще інші навіть і не приховують свого песимізму, вважаючи, що паризька конференція буде для СРСР лише тактичним маневром, щоб дати А. Виноградову можливість сказати традиційно-советське «нет».

Усі згоджуються на одному: обережність і тверда спільна одностайна постава трьох західних партнерів є тією дипломатичною мовою (як довів приклад Берліну), яку найкраще розуміє Советський Союз. З огляду на те, що проблема майбутньої Німеччини інколи виглядає з позицій Франції, а ще інше з позицій європейської політики США і вже зовсім протилежно з позицій СРСР — політичний світ з напруженням очікує 23 травня, коли мають окреслитися контури майбутніх нових стосунків, а також і корінні проблеми світового миру і світової політики — відношення між західними демократіями та Советським Союзом.

ШЛЯХАМИ ЛІКВІДАЦІЇ ПРИВАТНОЇ ВЛАСНОСТІ

(ЮП) Офіційні повідомлення з східноєвропейських держав вказують на те, що комуністичні режими Польщі, Болгарії, Чехословаччини, Мадящини, Югославії та Румунії твердо вирішили до 1955 року ліквідувати всяку приватну власність, у першу чергу на землю.

Опублікований текст нового болгарського п'ятирічного плану говорить про те, що до 1953 року 60% селян Болгарії буде охоплено колективною системою господарства. Під час наступних двох років приватна власність мусить бути нещадно ліквідована. Болгарія є поки що єдиною комуністичною державою з большевицького блоку, що відверто проголосила свою програму колективізації сільського господарства.

Мадярьська п'ятирічка, що починається з січня 1950 р. має завданням «цілковиту перебудову мадярьського села». Сільське господарство країни шляхом створення великих державних маєтків з 500 державними тракторними станціями (на зразок советських МТС) набере іншого вигляду. Вже у першій фазі п'ятирічки державні маєтки отримають виключну монополію на використання тракторів й інших сільсько-господарських машин. Цим способом державні й комуністичні маєтки матимуть важливу зброю в руках для поборювання залишків приватних господарств. В Мадящині, як і в інших державах комуністичного блоку державні тракторні станції на зразок советських стануть дуже важливим знаряддям у руках держави для цілковитого закріплення сільського господарства.

У Польщі вже сьогодні тракторні станції мають необмежену владу над сільським господарством. Минулого року число польських МТС було збільшено з 405 до 2000. На кінець 1949 року їх повинно бути 3000. Тракторні станції у Польщі є, як пише урядова польська комуністична преса, «важливим середником самопомочі польських селян на шляху до соціалізації села».

У Румунії видано новий земельний закон, на підставі якого заборонено існування більших, ніж 50 гектарів приватних господарств. У зверненні ЦК комуністичної партії Румунії сказано, що «Румунія ліквідує приватну власність скорше, зазвичай і простішими засобами, ніж інші країни».

В Югославії, не дивлячись на «зраду» Комінформові, удержання маєтків йде неспинно вперед. Усі повідомлення з Югославії говорять про те, що «охорона великих землеволодієцьких режимів Тіто є лише пропагандним гаслом Москви. Коли ходять про колективізацію сільського господарства, то Югославія не відстає ні на крок від своїх сусідів».

На окупованих у наслідок 2-ї світової війни, нових землях, що належали до війни Польщі, Румунії, Чехословаччині (в основному українські), а також білоруські землі та до балтійських держав — СРСР дає своїм сателітам приклад, як треба проводити колективізацію. Недавно відбувся у Києві спеціальний з'їзд пропагандистів, на якому були подані до відома нові напрями для пошування колективізації на новопритулених територіях.

КОМУНІКАТ ПРЕЗИДІЇ УНДО

Президія УНДО ухвалила одноголосно на своєму засіданні 5-го травня ц. р. такі постанови:

1) У зв'язку з відходом з Європи голови партії п. Василя Мудрого передати функції урядового заступника голови згідно з ухвалами з'їзду в Мінтенвалдці, першому заступникові голови п. д-рові Степанові Витанському.

2) В справі останніх подій на відтинку українського громадського життя в Німеччині Президія УНДО стверджує:

а) що УНДО не уможовляє з будь-якою політичною групою, ані якою-небудь іншою політичною організацією про з'їзд ЦПУЕ, що відбувся 4—7 березня ц. р., зокрема про вибори верховних органів цієї установи.

б) що ті члени партії УНДО, які у висліді постанов того з'їзду ввійшли до Управи, до Контрольної Комісії ЦПУЕ та до Найвищого Громадського Суду, зробили це на власну руку і власну відповідальність.

в) що вибори згаданих органів ЦПУЕ були проведені без згоди всіх груп, які репрезентують цілість української еміграційної спільноти, а були dokonані виключно по лінії багатьох груп ОУН(р), яка приєднала до своєї акції і групу гетьманців.

г) маючи на увазі, що таким чином знехтувано вимогу згоди, порозуміння та об'єднання всього нашого еміграційного громадянства, як основу його організованого життя, а застосовано систему диктатури однієї політичної групи, Президія УНДО вважає з погляду потреб та інтересів того ж громадянства участь членів УНДО в названих і цим способом складених органах ЦПУЕ актом неправильним і відомим.

г) для оздоровлення створеного останнім з'їздом ЦПУЕ положення, в якому опинилося наше еміграційне життя та для проведення консолідації і об'єднання всього нашого громадянства, Президія УНДО вважає за потрібне скликання нового з'їзду ЦПУЕ.

Мюнхен, 5 травня 1949 р.

За Президією УНДО:

Д-р Степан Витанський
Урядовий заступник голови,
Д-р Любомир Макарушка
Головний секретар

СМАЧНІ УКРАЇНСЬКІ СТРАВИ

(борщ, капуста, блини, печиво тощо) — в обідню пору з 12 до 15 год. Щодня знайдете за дешевою ціною і без харчових марок У ІДАЛЬНІ ПРИ БРАТСТВІ СВ. ПОКРОВИ УАПЦ — Мюнхен, Дахауерштрассе 9/1 (в 2-ох хвилинах від головної доріжки).

В Ідальні знайдете також завжди свіжі часини. Є БУФЕТ з різними холодними напоями й пивом.

□ ЕСПАНІЯ. Питання про відновлення дипломатичних стосунків західних держав з Еспанією знайшло живий відгук у Великобританії. Цілий ряд часописів, коментуючи це питання закликають Бритійський уряд відрадити своїх амбасадорів до Еспанії, бо це відповідає інтересам і Великобританії, і Еспанії. Міністр закордонних справ Бевін висловився, що він дуже жалкує про те, що два роки тому, скоряючись рішенням ООН, Великобританія пірала дипломатичні стосунки з Еспанією. У США урядові кола вважають, що треба зробити ще одну останню спробу повернути Еспанію до табору західних націй. Але, водночас, там хочуть утримувати певний від відновлення дипломатичних стосунків з Еспанією.

□ ІТАЛІЯ. Агенція Ройтер повідомляє, що у безпосередніх переговорах між міністрами закордонних справ Англії та Італії — Беніном і гр. Сфорца пощастило дістати до компромісного узгодження у справі кол. Італійських колоній у Африці.

Бритійсько-італійський компроміс передбачає вирішити долю цих колоній так: Лівія через 10 років має дістати самостійність. До того ж часу три її складові частини перебуватимуть під британським (Кіренаїка), французьким (Фессан) та італійським (Тріполі) мандатами. До 1951 р. залишатиметься під управлінням Британії, які матимуть собі для допомоги дорадчий комітет з складу уповноважених США, Франції, Італії, Єгипту та представників місцевого населення. Цей компромісний план передбачає також залишити під управлінням Італії Італійське Сомалі і підлітти Еритрею між Абіссією та Англо-Ефіопським Суданом. Бритійсько-італійський план викликав розчарування і спротив арабських та Італійських кіл. Італійський відгук на нього характеризують наголовоки часописів: «Нова британська диктатура тепер наші права в Африці».

□ США. Американське міністерство юстиції повідомляє, що залоза Бритійського корабля, що відпливала з Нью-Йорку до Англії, знайшла у трюмі американського комуніста Ейслера, який належить до числа тих комуністичних лідерів США, перебувають тепер під слідством за ікню протидержавну діяльність.

□ КИТАЙ. Штаб шангайського гарізоні повідомляє, що комуністи розпочали загальний наступ на Шангаї у трьох напрямках: з півдня, з заходу та півночі. Залезли бої відбуваються в кількох десятих кілометрах від Шангаю. Урядові війська залишили цілий ряд опірних пунктів. Одночасно комуністи перерізали залізну магістраль, яка сполучає Шангаї з морем. У провінції Ганькоу комуністи відкинули урядові війська та наблизилися до головного міста цієї провінції — Ганькоу.

□ ЕЙРЕ. Як повідомляє АП, прем'єр-міністр Ейре (Ірландія) Д. Костелло повідомив прем'єр-міністра Етлі про те, що Ейре рішуче домагається звільнення від управління Англією шістьох графств Північної Ірландії (Улстер), які досі перебувають у складі Великобританії. Відповідна резолюція парламенту Ейре домагається з'єднання Ірландії, яке уможливить закінчити довголітні розбіжності між Ейре та Англією.

□ ТРИЕСТ. Командант англо-американської зони окупації Триєсту ген. Ері у своїй доповіді Раді Безпеки ООН повідомив, що, у зв'язку з затримками в розв'язанні триєстського питання, там створився дуже загрозливий стан. Ері вважає за доцільне передати Триєст Італії, бо переважає більшість Італійців, які живуть там, рішуче вимагають цього. Становище у Триєсті ще більше ускладнюється тим поліційним терором, який існує в частині міста, окупованій Югославією.

□ ІТАЛІЯ. В Сардинії закінчилися вибори до органів самоврядування. Найбільшу кількість голосів — 193 тис. дали християнські демократи. Комуністи дістали 110 тис., монархісти 66 тис. голосів. Порівнюючи з минулим роком, комуністи втратили 12 тис. голосів.

□ КИТАЙ. За взаємним порозумінням між китайським національним урядом і урядом СРСР, десятирічний договір між ними країнами буде продовжено ще на 5 років. Ця угода дає право СРСР здійснювати рух повітряного транспорту над китайською територією.

□ МАДЯРЩИНА. На 15 травня у Мадящині призначені вибори до парламенту. Ці вибори відбуватимуться, як і в СРСР, за єдиним списком. Виборці матимуть перед собою лише дві можливості: або пасивно голосувати за вже зазначені в виборчому списку кандидати або не брати в них участі. На прикладі виборів у СРСР виборці матимуть, власне, лише одну можливість, бо їх «притягують» голосувати.

□ БУРМА. Чотири країни Бритійсько-го комуністичного блоку — Великобританія, Італія, Пакистан та Цейлон офіційно повідомили про свою готовність дати негайну допомогу Бурмі для організації придушення комуністичних повстань.

КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО

ОЛЕГ ЛАЩЕНКО

Про духові джерела сучасної нашої доби

На трьох горбах під знаками орла
Ми кладемо прямі основи міста...

О. Ольжич.

Переходимо через перевал. Вийшовши з років другої світової війни, востаємо в світовий «мир», що за нього тотальне нищення українського життя вже проходить в масштабах цілого українського материка. Щоб правдиво визначити дорогу вперед й опанувати майбутнє — треба знати звідкіля вирушаємо. Та — як це може не дивно — в млі повосних буднів губимо джерела своєї доби. І навіть, правдиво окреслюючи її, як добу національної революції, не завше до кінця усвідомлюємо саме цю революційну її суть — хоч це власне вона визначила наше минуле, визначає сучасне і має визначити — оскільки хочемо жити — і наше майбутнє.

Боротьба за фізичне звільнення українського народу йде впарі з боротьбою за його звільнення духове. Цю «пар екселанс» духову суть українського відродження розкрив був у візії нової сім'ї Тарас Шевченко, і Тарас Шевченко розкрив був причини фізичної поразки 1917—21 років, коли приспану і окрадену лукавими Україну, збуджено в огні!

Та проте треба мати затемнений зір, щоб бачити — як це бачить частина ніби української публіцистики — у Визвольній війні 1917—21 лише сумний і зневірючий досвід; саме за Визвольної війни розкривається містерія минулого — Розрита тої могили і родиться символіка нової української історії — Держава не твориться в будучині, Держава будується нині. Подолані фізично, такі будимося в огні цих років духово і вже як нація входимо в історичний процес, і тому досвід цих років — поза всю свою зовнішню катастрофальність — у найвищій розумінні цього слова — оптимістичний і раз і назавше вирішальний.

Поволі прокидається вже не в окремих українських людях, а в українській народі, як цілості «непереможна воля» бути, здійснити себе історично, і ця воля — прямо чи непрямо — позначає все творче в українській духовій житті останніх десятиліть. Стає вона рушієм глибинної ферментації, що охопила була після програних змагань 1917—21 цілий український духовий процес: з волі відчуття, пізнання і розкрити себе, як націю виростає наше оновлене світвідчуття, а з нього світогляд.

Вже в середині двадцятих років понад «кляси» і ворожі кордони виростає суцільний український духовий суходол: під прапором національної ідеї подають собі руки комуніст Хвильовий і «непман» (окреслення Пилипенка) Зеров, — і де факто, — «фашист» Донцов; і в прискорених ритмі цього процесу будуть завершені «діла і змагання сторуки» О. Ольжича героїстичним вінком... Тому бачити в переїденій чвертьстолітті лише блискучий ренесанс двадцятих років, і темне провалля років тридцятих і пригнічення років сорокових — те саме, що взагалі

заперечити логіку і суцільність цього процесу й не розуміти (або не хотіти розуміти!) його дійсних, внутрішніх рухів — при всіх «партикулярних» відмінах — його нерозривної єдності і органічності. Загамована на переломі двадцятих і тридцятих років динаміка українського духового життя на центральній частині материка, позначає і надалі культурний процес західних українських окраїн і еміграції, і — коли приходить для цього час — роки 1941—42, — «вибухає» знову в столиці... І навіть механічний засяг окупантів (і яких окупантів!) — чи через тотальний фізичний терор, чи «бактеріологічну війну» (спроби зашпелити збудженій українській свідомості комплекс малості) — тяглість цього процесу не перервав! Зі збудженої українською національною революцією духовості родиться новий світ, що його вершинні позиції умовно окреслює О. Ольжич назвою культури героїчної. Це вже зовсім нова ідейна, моральна і навіть естетична шкала духових вартостей, що їх основою категорією стає саме ідея нації.

Націоналізм в українській культурній житті після першої світової війни таки не був явищем випадковим, а — рушієм і «нервом» цього життя. Все справді живе, що виходило з лона цієї культури позначено ідеєю нашого національного ставання. І рівнож не випадково, що саме ця «націоналістична» культура — українська культура в її революційним напінні, — уласкавлена дотиком муз і сповнена волі до геніальності, волі «рівнятися на світові шедеври», натомість «соціалізм» на Україні своєї музики так і не знайшов! І в символах цієї культури — хай буде це творчість Марка Антонія або Косинки (але, очевидно, не Винниченка і не Корнійчука!) — зосереджено могутнє духове напіння й вложено грандіозні потенції до духового росту, — саме така символіка стає свідченням свого часу і заповітом його. В Синах Стефаніка, Суворові Липи, Вежах Ольжича і навіть Вальдшнепах Хвильового — захована сила доби і «важиться» доля наша.

І ця власноспідметна — і тим самим свобідна — в своїх творчих джерелах і висока в меті культура — разом сильна волею проложити в конкретну дійсність висоти своєї символіки й історично себе закріпити. З природи речей не могла вона не набрати «наголосу», ідеологічного і навіть політичного, інакше б не виповнювала свій простір і час. Зрештою, культура кожної «повної» доби є у високому розумінні цього слова культурною «політичною», але, очевидно, не «партиійною» і не тенденційною! В строфі Ольжича Держава не твориться в будучині, Держава будується нині... ця воля до «політичності» доходить свого ідейного наповнення й класичної чіткості вислову й тим самим сливе, що профетичної переконливості.

І така культура в своїх потенціях є такою дійсно культурною панівною і державною: вона вже сповнена волі «зібрати» і організувати свій «простір» (у Яновського «традиційне» степове українське небо не розпливається в безкрає, а піднімається

вгору блакитними вежами) й прокласти прямі і незрушні основи свого державного століття: «...ми не прагдніє село, ми — днів майбутніх величаве місто» (М. Зеров)...

І ця воля будувати за доби, що не хоче знати внутрішнього конфлікту між ділом і думкою — не могла замкнутись в символах слова й мусіла шукати свого безпосереднього втілення в реальнім, «фізичнім» житті. Сказавши нове, революційне слово, мусіла українська культура в обороні цього слова стати «бо лише ті ідеї переможуть, хто з ними вийде й на ешафот і смерті в вічі скаже...» (М. Куліш), і зроджена національною революцією творча українська людина на ешафот вийшла і смерті в вічі сказала... В підпіллі націоналістичного Києва 1941 років суб'єктивна свобода українського творця знаходить своє найвище утотоження з вимогами революційної боротьби, ідея культурного післанництва з ідеєю державного будівництва й їх увінчує, як «найвищий вінок» — жертва. Тут доходить свого наповнення, властива лише високим і творчим епохам, туга нової української людини за «орденом» — туга, що позначає себе певно не тільки на Вістнику, а навіть на ВАПЛІТЕ — й що остаточно себе розкриває, — стаючи ніби вже зав'язком нового українського ладу — саме в органах українського націоналізму...

Страшлива втрата крові на українським культурним фронті процес нашого духового зросту ніби наразі загамувала, але його напрям не порушила. Повертати коло історії не можна назад! Проложені в попередніх роках позиції основні і тим самим міродайні; прокладав їх геній української людини, закріплювала кров. Й обити цю кров певно годі, бо в ній — свідство внутрішнього відчуття цієї культурою свого «безсмертя», тривалості зроджених нею символів! І тому саме ця жертва визначатиме і унапрямуватиме магістраль українського духового життя вперед.

Отже, не починаємо сьогодні якоїсь нової культурної доби і не шукаємо своєї національної правди через якусь «парикмахерське перетуммобіле» — «компроміси» і «синтези», що звичайно приводять до того чи іншого «УССР»... Правда не є так і ні, правда є так, а наше так нам раз і назавше дано Шевченковим «в своїй хаті, своя сила, і правда, і воля» і раз і назавше засвідчено Ольжичем «будьте!»...

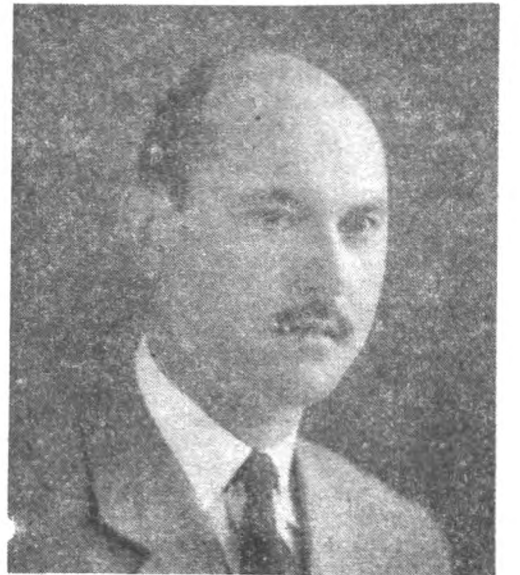
Сьогодні стоїмо ми в світі в страшній самоті, але «хто в душі в такій самоті — з тим Бог». «Вузька стежка до небесного царства, широкі пекельні брами», що валять українську культуру «легким коштом» — запереченням її питомених духових джерел — вийти на якісь «ширші», «імперські» простори... Та ходить, щоб українська культура — зі своєї вузької стежки таки не зійшла, щоб лишилася до кінця вірною своїй правді. Бо залишившись вірною, буде — **первородною і неповторною, а її сьогоднішня кривава і вузька стежка стане «радіним трактом до світової мети» (М. Хвильовий)!**

ДОПИС З КУРИТИБІ

Радість української колонії в Бразилії (Парана)

2 січня 1949 р. в палаці Сан-Франціско відбулася під проводом губернатора штату Парана, п. М. Лупіона, урочиста номінація нових членів Паранського уряду. Новим міністром сільського господарства, промисловості та торгівлі іменовано знаного та шанованого серед бразилійського та українського населення, д-ра П. Фірмана.

Др. Петро Фірман є сином колишнього діяча та доброго українського патріота покійного Антона Фірмана, який прибув до Бразилії в 1895 р. з Тернопільського повіту (Західна Україна) 14-літнім хлопцем та оселився з родичами в Доризоні на вільній бразилійській землі, 15. 9. 1914 р. в патріотичній українській родині народився

др. П. Фірман. Початкову освіту здобуває др. П. Фірман в Доризоні та у відомій португальській колегії, заснованій П. Карманським. Середню освіту він здобув у гімназії «Паранаенсе» в Куритибі, в якій був найкращим учнем і виявляв ошаторські здібності.

Університетський диплом з правничих наук др. Фірман здобув у Паранському університеті 1938 р. Вже на першому курсі правничого факультету його іменували професором географії в інтернаті гімназії «Паранаенсе». В 1935 р. бувши ще студентом, він виконував обов'язки прокурора в Резерві, Малеті і Гуарупуаві. Після того два роки був районним делегатом поліції в Понта-Гроссі.

Працював потім якийсь час у столичній допоміжній делегації, пізніше був шефом кабінету в секретаріаті Внутрішніх Справ, Справедливості та Публічної Безпеки, членом Комісії Естадуальної Громадської Служби і членом адміністративної Ради Штату. Др. П. Фірман бере активну участь у політичному житті Парани, став першим секретарем Виконавчого Естадуального Комітету с.-д. партії, з лав якої вийшов послом у січні 1947 р. і був обраний віцепрезидентом Паранського союзу. Тепер в особі шановного д-ра Фірмана, як міністра економіки, дістала Парана не лише загально поважного і високоціненого широкою громадськістю політичного й суспільного діяча, але і людину великих політичних здібностей та великого знання економічного розвитку Парани.

Павик.

О. ЖДАНОВИЧ

Великодній Париж

Парижський квітень цілком виправдовує свою назву: в цей час тут справді все цвіте. З пунктуальністю, не спізнюючись, як потяг метро, приходить весна, і все вкривається яскравим цвітом. Давно вже відцвілі черешні, осипаються яблуні, а коли прийде травень, то вже й каштани перецвітуть.

Цього року квітень був особливо ласкавий і дозволив жінкам, навіть раніше, ніж звичайно, скитати панчохи й плашки й майорити різнобарвними літніми сукоками. На католицькі Великодні свята квітень скомпромітував усі передбачення метеорологічних станцій, які заповідали похолодання і дощі, бо приніс небувалу спеку: в Парижі було аж 32 ступеня тепла, а у цей же час на Рів'єрі лише 18 і навіть у Альжирі тільки 22! Така спека повигнала парижан на свята за місто. Тільки протягом однієї Великодньої п'ятниці з Парижу виїхало 600 000 пасажирів. І залізниця упоралася з честю.

Читаючи про це у газетах, обивателі похитують головами, дивуючись цьому не менше, ніж дістаючи з преси та радіо звідомлення про рекордні перевезення постачання до обложеного Берліну: добра, мовляв, репетиція для військових операцій! Але жоден француз війни не хоче. Він її ненавидить і, взагалі, не розуміє. Він знає її жак і не розуміє чому це вона і як це вона може приходити в голову. І це зрозуміло: французи ні від кого нічого не хочуть і не розуміють чого хтось від них може хотіти. На останньому конгресі МРП був міністр Бідо доводив, що треба мати відвагу не ховати голови у пісок перед загрозою війни, бо тільки так можна забезпечити мир. Напевно його слова не мали потрібного впливу, доказом цього є втрата голосів його партією в останніх виборах.

Вже цілий місяць кричать з усіх стін і парканів плякати про мир. Чубатий, наче б то трохи змоклий голуб на плякаті самого Пікассо промовляє про конгрес миру, який

комуністи оголосили з надзвичайним шумом відколи почалися розмови про підписання Атлантичного пакту. Ще задовго перед тим почали з'їждитися до Парижу делегації. Правда, французький уряд зменшив кількість віз для кожної країни до восьми, але, не зважаючи на це, у Парижі зібралася чимало тих, які, користаючись з демократичної свободи, докладають усіх зусиль, щоб ширити свою брехливу пропаганду.

Великі жовті плякати сповістили, що 15 квітня в Парижі виступатимуть Ванда Василівська і Олександр Корнійчук на зборах, що їх організовує товариство французько-совєтської приязні. Не можна було відмовити собі, щоб не оглянути такої імперії.

Величезна зала Мютоаліте виглядала імпазотно. Приходимо з півгодинним спізненням, але цим нічого не втрачаємо, бо зала заповнена лише на одну третину і всі ще чекають. Французько-совєтська приязнь зникла вже давно й лише у передмістях залишилися від неї старі грамофонні платівки з совєтськими піснями, що були модні в 1945 р. Після страйків, що позбавляють населення вугілля і світла, після висвітлення справжнього змісту пакту Гітлер-Сталін і після «демократичного» поводження СССР на засіданнях ООН — приязнь залишилася лише на плякатах.

Але й плякатна приязнь не позбавлена курйозу. Товариство французько-совєтської приязні виглядає, м'яко висловлюючись, — пікантно. Досить вже й того, що увесь персонал, який порядкує у залі, говорить російською мовою. Коли Корнійчук починає говорити по-російськи, зала у відповідних місцях голосно аплодує, не чекаючи переладу. Ясно, що в залі лише москалі-емігранти, які дістали вже совєтські пашпорти й доводять тепер свою «пре-

данність родіне» участю в цій імперії. Приязнь виявляється тільки совєтською, французьки з неї випадають.

Така картина дивує навіть представників совєтської амбасад, які привезли під своїм доглядом тих, що мають виступати. Напевно дивує це й Корнійчука, який скептичним оком оглядає порожню на дві третини залу і мабуть думає собі: у нас би для закордонних гостей будище, а наповнили б ущерб залу.

Корнійчук — панегірик московського окупант-ідеального репрезентатор Кремля для наївних людей за кордоном. Це сивуватий пан років 45—48. Пристойно вдягнений з помітним червцем і задоволеною усмішкою. Людина вдоволенна життям. Типовий буржуа, що вже своїм зовнішнім виглядом заперечує всі наші оповідання про голод, окупацію, терор, заслання, чистки тощо. Зовсім зрозуміло чому саме його пхають завжди до закордонних делегацій, а не зламаних Яновських чи Рильських.

Корнійчук говорить про... Кравченка. Це — зрадник і каналіа. Він писав про голод в Україні? Та хіба ж це правда! В Україні немає селян, що тяжко працюють. Усе роблять машини. Ніхто не гне спини. Єдина турбота радянського селянина це обрати собі хату з ганком і трьома кімнатами, які тепер для кожного колгоспника буде влада.

Корнійчук спеціально вишколений для закордонної пропаганди. Він тут промовляє зовсім не те, що пише в «Радянській Україні». Він говорить у Парижі не про єдиний совєтський нарід, а про народи СССР. Він говорить про український, а не про совєтський патріотизм. Він говорить про допомогу Москви українській державі й не говорить, що це, мовляв, однаково куди йде український хліб. Він говорить, що письменники пишуть те, що треба для народу, а не для партії, як про це він висловлювався на зборах у Києві. Словом, він говорить добре й викликає задоволені усмішки в своїх контролерів з совєтської амбасад.

Ванда Василівська — зовсім інша. Це — не вдоволенна совєтська буржуйка, а нер-

вово вимотана й напружена жінка, яку відрізняє не лише якийсь хробак. Хробак нечистого сумління. Корнійчук — це навіть не зрадник. Це просто худобина, що ніколи українцем не була. А Василівська відчуває свою зраду власному народові. Говорить схвильовано й зте по-російськи. Поляки ставлять їй питання, на які вона або не відповідає, бо це, мовляв, вже минуло, або відповідає з якимось роздратуванням, посилено підкреслюючи, що нова Польща йде правильним шляхом. З її відповідей видно, що вона мусить ще й себе саму переконувати й глушити власні сумління.

Кольпорованої літератури майже ніхто не купує. Аранжери прохають вибачення у гостей, що мало публіки, пояснюючи це відходом студентів на свята... Потім демонструють фільм Київської студії «Веселка» за романом Василівської. Фільм понад міру совєтсько-патріотичний, він подає безконечні німецькі варварства, але з мистецької точки зору стоїть нижче вської критики. Добре, що він у російській мові і не намагається репрезентувати українського мистецтва.

Не було на імперії ні французьких сальонових комуністів, ні справжніх комуністів, ні журналістів. Преса жодним словом не згадала про неї. Виступи провалилися. Це ще один доказ того, як час праще проти Москви. Але водночас виникає і небезпека того, що світ зробить фалшиві висновки з цієї ситуації.

Однак, про самий конгрес миру преса писала. Конгрес був нудний. З запальними промовами і непомітними оплесками. Кожне слово про мир зустрічали з таким «ентузіазмом», що наче б то тільки тут його щойно відкрили.

Чергові журналісти на горішньому балкони прекрасної «Саль Плєсель» потопали в безнадії, бо хоч у повітрі й похолоднішало, але погода була гарна й цікавіше було б ходити Елісейськими полями, ніж слухати своїх же компатріотів, слухати, як вони розкладені ворогом лають з усіх сил Фран-

Пригадуємо...

Дня 11. травня 1943 року у Львові загинув від братовбивчої кулі сл. др. Ярослав Барановський, один з найближчих співробітників подк. Е. Коновальця та один з тих, що кладали трішки основи під могутню будову Українського Націоналістичного (УВБ—ОУН). Відданий кожним подихом великій справі Національної Революції, Я. Барановський був у свій час серцем ОУН і як вдумливий розум та людина великого практичного досвіду присвятив справі організації взагалі львівську частину свого творчого життя. Тому у найважливіші дні розгартування в організованому українському суспільно-політичному житті — хочемо пригадати слова великого організатора Я. Барановського.

«Цілеспрямована і підсилювана стихійна сила, зміцнившись, творить могутню й єдину підставу руху нації. Її розвиток. Ділянка волі нації виявляється в тому, що нація постійно, вічно сама себе творить. Не самостворення (це двома лініями: перша лінія — біологічний і просторовий розвиток нації, друга — творення своєї духовно-цілісної специфіки, оформлення і відокремлення своєї духовності.»

«Перед українством великий наказ часу: організуватися! Зорганізувати усі великі й невеличкі сили й енергію українського народу до боротьби за нашу мету! Цього не зробили ми за останні століття нашої історії. Довершити це неможливо українським націоналізмом. Не єдиного залишитися у світі ні одної української людської енергії, ні одної української вартості, що її не досягла б організуюча рука.»

Організація не засіб, при допомозі якого наміром здійснити ідею руху. Тому цілу увагу при організації треба зосередити на те, щоб цей інструмент був якнайбільш цінним та умілим у ділянці. Організація мусить бути боюватою спільнотою, якої енергія є зосереджена на завданнях, що є етапами до мети. Меті мусить прислухуватися ідея. І нічого немає небезпечнішого для руху, як став, коли організація та її матеріальні надбання стають в осереду уваги та турбот членів. Коли у членів зникає свідомість, що єдина ціль, єдина вартість — це ідея, що покликана рух до життя. Завданням організації є ця ідея вибороти у важкій боротьбі.»

Читайте і поширюйте свій тижневик «УКРАЇНСЬКИЙ ГОЛОС»

ПОДЯКА

Родині Мартинюк за їхню велику й жертвенну працю та підтримку УАПЦеркві в Бельгії. Управу УПГ в імені всього українського громадянства складає свою щирю подяку.

Так само ж дякуємо всім зв'язковим, а також окремим парафіянам, що своєю активною працею спричинилися до відбудови нашої прадідівської церкви на чужині.

За Управу УПГ у Бельгії: голова Ю. Одліга, секретар О. Скаба.

Вся преса обурено зауважила, що навіть італійці-комуністи менше від французьких дають свою країну критикувати, що він волею своєю країну критикувати у себе вдома й перед своїми, а не перед міжнародним наповом, до того ж — за що? За те тільки, що вона не хоче падати в обійми московського комуністичного окупанта?

Остання комуністична імпереза показала, що більшість сальонових комуністів ледно має достатню безкритичного ставлення до всіх тих слів, що їх фабрикують Москва. Корнійчук нарікав, що з СРСР не впустили до Франції всіх тих, хто хотів би приїхати. Але на запит про свободу в'їзду до СРСР заявив, що для ДРУЗІВ кордонів СРСР завжди відкриті... Отже, за концепцією Корнійчука всіх тих, що їхали до Парижу з єдиною метою якнайбільше лаяти Францію, її уряд мусив розглядати як «друзів». Франція не мусива навіть боронитися перед загрозою окупації та поневолення... Це, власне, і є марксо-ленінська діяльність Москви і вона починає вже припадати всім її друзям.

Передостаннього для конгресу міра учасники його наразі не витримали й розбили його «єднотунність». Вся атмосфера так дбайливо підготована агентами й прихильниками московського мітрополита та всіляких Ціліякусів, розвіялася, як дим: англійський юрист Гарвей Мур запропонував цим всім прихильникам міру висловити побажання про негайний мир у Китаї. Від такої пропозиції про справжній мир заломом замовкла. Чому ж він не плачете? — запитує Мур. У відповідь почулися крики й сміх.

Представник Югославії зажадав права розбудувати свою країну без втручання Комінформу до її внутрішніх справ. Американець Джон Родж відповів, критикувати свою країну і згадувати, що в СРСР переслідують політичні меншості. Хоч він і не сказав, що переслідувані складають, власне, більшість, зала відповіла йому криком.

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ У НІМЕЧЧИНІ

Повідомляємо українське громадянство на еміграції, що 7 травня 1949 р. в Автзбурзі відбувся з'їзд основоположників Союзу Українців у Німеччині (СУН). Завданням СУН є зберігати і всебічно розвивати духові, фізичні та матеріально-побутові вартості й потреби своїх членів, провадити самопоміччю, тобто соціальну й хари́тативну акції, скріплювати почуття національної єдності, заступати членів перед урядовими чинниками, боронити професійні інтереси тих українців — членів СУН, що працюють і працюватимуть в установах, на фабриках і підприємствах в Німеччині й врешті підтримувати переселення до сприятливих країн.

За з'їзду ухвалено тимчасовий статут, одностайно обрані тимчасові керівні органи, ухвалено резолюції, комунікації та відозви до всіх українців на еміграції.

У з'їзді брали участь представники українського громадянства всіх трьох західних зон Німеччини.

З'їзд основоположників доручив тимчасовій управі СУН негайно розгорнути діяльність Союзу по всій Західній Німеччині та після заснування низових клітин скликати з'їзд СУН, який сквалить статут і обере керівні органи Союзу.

Тимчасова Управа СУН: голова — інж. В. Ржевський, секретар — д-р Я. Маковецький.

РЕЗОЛЮЦІЯ З'ІЗДУ СУН

1) Союз Українців у Німеччині ставить собі на меті упорядкувати дезорганізоване монопартийними методами руйнівних сил та їхніх поплечатів українське громадянське життя в Німеччині.

2) Приступаючи до своєї діяльності, СУН, як висхід до здорової думки української еміграційної спільноти, визнає і вітає Українську Національну Радку, як верховний всенародний і державний авторитет, що керує визвольними заходами за Самостійну Соборну Українську Державу.

3) Союз Українців у Німеччині стоїть неупорядковано на засадах християнської моралі й етики, боронить інтереси української спільноти, бореться за практичне здійснення соборності українських земель.

4) СУН вітає непокитників і героїчних борців УПА, як бійців за волю України, що зброєю та іншими засобами на Батьківщині ставлять опір жорстокій ворожій окупації. СУН кличе: Лицем до воюючої України!

5) СУН вітає всі українські національні організації в Європі й цілому світі, що визнають такі ж засади і кличуть їх до братерської співпраці на користь української нації.

6) СУН об'єднує всіх українських емігрантів у Німеччині, боронить їхні інтереси, організує культурно-національне життя, підтримує українську спільноту, допомагаючи їй пережити скитальницю та щасливо повернутися на вільну Батьківщину.

7) СУН закликає українське громадянство масово ставати його членами, активно підтримувати його працю. СУН вірить, що об'єднаннями силами всього українського суспільства на еміграції здійснить надії, покладені на нього українською громадою, що прагне українського правопорядку та врешті поставити трішки основи під здорове громадянське життя.

Президія з'їзду СУН: голова — д-р М. Хробак, секретар Ф. Кордуба.

Це чи не вперше відбувся конгрес, організований комуністами, на якому хтось наважиться висловити свою власну думку. Можна тільки уявити скільки організаторів «потрапить до неласки». Потішачим є те, що некоммуністи починають висловлюватися на комуністичних імперезах. Врешті світові стає ясним, що не можна ж безкінця дозволити комуністам брехати і в ім'я миру домагаються припинення війни в Греції, бо там комуністи пропартують, і водночас продовжувати війну в Китаї, бо там вони виграють. Чи буде це зворотним пунктом у ставленні до комуністів в Москві? Той факт, що Ціліякусові відмовили видати візу для в'їзду до США, говорить багато.

Не зважаючи на присутність такої кількості москалів і їхніх друзів у Парижі, українці святкували свій Великдень радісно і приємно. Яку відчували насолоду дивитися на ворога й почувати, що він тебе не може взяти. Або, скажімо, їти до кіна на фільм Любіча «Ніччак» і знати, що це тобі вільно зробити і що ніхто за тобою не слідкує, що ти можеш собі при тому думати, що хочеш, навіть не погоджуватися з ним. Але погодитися мусить кожний. І кожний мусить хотіти свободи для всього світу й України. Ця думка не давала спокою на Великдень і витискала слези в присутніх у церкві, навіювала спогади про рідних і друзів, які страждають в окупованій Батьківщині, про тих, що святкують із зброєю в руках як поранені в бою. І мимоволі в це свято перемоти Прадди постає питання: чи світ розуміє, що ми боремося за саме ті засади, які він сам гордо проповідує?

На конгресі лунало гасло: «Вільна земля без свободи...» Добре гасло, але чому ж за здійснення його боремося лише ми і такі ж утисажені, як і ми, а байдуже дивляться ті, що пишавою висловлювалися таким думок. Чи не гідний жалю той народ і той світ, що здійснює мати віру, але не кохуть оживити її ділами? А ми мусимо бути горді, бо наша віра опирається на діла, а тому є живим.

З НАШОГО ЖИТТЯ

Створено Союз Українців Німеччини

7 травня ц. р. в Автзбурзі відбувся з'їзд представників української еміграції з усіх трьох зон, що покладав підвалини під громадську організацію — Союз Українців Німеччини. На з'їзді прибули численні представники з усіх зон Західної Німеччини, а також і кореспонденти української преси.

Після відкриття з'їзду полк. К. Дашко та дир. М. Бігун у виступах і змістовних доповідях висловили задоволення і значення української еміграції і, спираючись на організаційні засади ЦПUE, заявили на те, що в наших обставинах єдине виправдане і доцільне формулювання організованого життя є принцип громадської організації на правах членства, а не продовження тих застарілих організаційних форм, які себе аж ніяк не виправдали у нових умовах.

Представник французької зони ствердив, що ЦПUE на протязі свого чотирьохлітнього існування не спромоглася ні разу навіть відкрити свого представника до української французької зони, які перебувають там у специфічних умовах у мішаних таборах. На багатьох прикладах він довів, що діяльність і практика ЦПUE за все своє існування ніяк не перепонами громадську спільноту, що ця установка не здійснювалася та домагає української еміграції.

Представник британської зони з'ясував позиції і ставлення цієї зони до ЦПUE, як

до чогось окремих, що нічого спільного не має з британською зоною, бо українці мають там свою відповідну зональну установу, яка заступає їхні інтереси перед англійською владою і ІРО. Він гостро застерігав ту «консолідацію», що протієть 4-х років патрістичних клічів у теорії, ні на що не спромоглася і дійшла на практиці до розбрату і хаосу. Такій «консолідації» прийшов час покласти край. Підкреслюючи органічну потребу утворення міжзональної громадської організації — Союзу Українців Німеччини, він ствердив, що така організація може бути будована лише на правах членства.

Представники в Регенсбурзі, Автзбурзі, Нового Ульму, Ганноверу та інших українських таборах у своїх виступах підкресливали, що ЦПUE за увесь час свого існування скерувало свою діяльність на те, що поглиблювало внутрішнє самопожирання, і не реагувало на щинні порушення правопорядку, як моральної основи здорового життя кожної спільноти.

Після обговорення всіх організаційних питань були обрані тимчасові керівні органи новоствореної організації: голова Управи — інж. В. Ржевський, секретар — д-р Я. Маковецький, голова Контрольної Комісії — проф. М. Смолянський, голова Суду — д-р М. Хробак.

З'їзд пройшов у дружній і діловій атмосфері, ставлячи собі за мету служіння загальним інтересам всієї української еміграції.

АВСТРІЯ

Українська релігійно-хари́тативна товариство — «Братство св. апостола Андрія» в Інсбруці організує участь українців Австрії у міжнародній пресі до Літви (Франція), яка відбується з 20 до 25 липня ц. р. Прошу підготувати міжнародну християнську організацію «Пакс Христі».

АРГЕНТИНА

Наприкінці квітня ц. р. українська колонія в Аргентині зробила поважний крок до упорядкування свого суспільно-громадського життя. За ініціативою Головної управи Української Центральної Республіки (УЦР) в Аргентині 28 квітня відбулося спільне засідання обох українських громадських організацій — «Відродження» та «Прогрес», які до цього часу не були співзасновані й провадили взаємну боротьбу. На засіданні брали участь док. УЗГІДНЕННЯ ПЛАНУ СПІВПРАЦІ ТА ПОГОДЖЕННЯ МІЖОГАНІЗАЦІЙНИХ НЕПОРОЗУМІНЬ.

12 травня відбулося друге спільне засідання «Відродження» та «Прогрес», на якому були узгоджені форми співпраці обох організацій з УЦР. Першим проявом досягнутої співпраці буде спільна організація Академії сл. ц. Головного Отамана С. Петлюри та С. Коновальця 29 травня в Буенос-Айресі.

Одну з ідей, об'єднаних в Українській Студентській Громаді Аргентини (УСГА) подали до заходження УЦР власні свої роботи, які зокрема передбачає переведення спортивних заходів, зустріч членів УСГА з представниками українських установ та репрезентативний концерт у Буенос-Айресі.

Найкращий графік Німеччини Америки — українців. З 1928 р. в Аргентині перебуває учень проф. Мако на Українській Студії Пластичного Мистецтва у Празі, Віктор ЦИМБАЛ. Нід час його перебування в Буенос-Айресі він здобув славу найкращого графіка Німеччини Америки. Користуючись великою славою, він виконав і виконує низку державних замовлень для різних держав Америки — Аргентини, Бразилії, Чиле, Уругваю, Мексики, Коста-Ріки. 1936 р. В. Цимбал організував індивідуальну виставку своїх графічних праць у Флориді (штат США). На виставці графічних праць в Аргентині у грудні 1948 р. В. Цимбал дістав першу премію і золоту медаль.

Найкращий квітень ц. р. аргентинський уряд розв'язав мізерну пенсійну стипендію організації Слов'янський Союз та всі пов'язані з ним організації. Крім того, поліції наказано подати ймена тих чужинців, які брали керівну участь у роботі згаданого Союзу і фактичні матеріали про їхню діяльність. Поліційне слідство встановило, що «Слов'янська товариство» між керівними діями Слов'янського Союзу, які, прикриваючись легальною формою його діяльності і виконують чужоземні директиви, використовують цю нагоду для того, щоб розгорнути загрозу для безпеки і громадського ладу Аргентини діяльність.

Слов'янський Союз, що провадив підготовчі заходи для 3-го Всеслов'янського конгресу в Буенос-Айресі, був центральним членом міжнародних слов'янських організацій. Серед його членів не бракувало також і збалансованих лавних земляків. Багатьом з них загрожувало тепер опинитися в Аргентині й протвердіти у тайгах «свободної радянської»...

БРАЗИЛІЯ

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЦТВО БРАЗИЛІЇ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ. До останньої війни при фільм Хліборобсько-освітнього Союзу української еміграції в Бразилії існувало кілька жіночих секцій. Після-

тивнішою з цих секцій була секція в місті Куритиба. Після війни жіноча секція Куритиби, яка першою відновила свою роботу і нараховує тепер кілька десятків членів, не виявила ініціативи у справі організації жінок в усій країні. Лише в лютому ц. р. жіноцтво української колонії в Пауло-Фронті розпочало перші заходи для організації жіночої секції при місцевій філії Союзу. Бразилійські українці сподівалися, що вже цього року українське жіноцтво Бразилії буде організоване не гірше, як в інших країнах світу.

ПРОТЕСТ ПРОТИ СОВЕТСЬКИХ НАКЛЕПІВ. Український Комітет Демонстрацій Жертвам Війни (Куритиба) в спеціальній телеграмі висловив протест проти советських наклепів на зацікавлених соціально-економічної радя ОН у березні ц. р., що, мовляв, новоприбулих до Бразилії емігрантів примушують працювати у дуже важких умовах. Протест завірив і ствердив бразилійський Червоний Хрест.

НОВИЙ ДОКУМЕНТАЛЬНИЙ ФІЛЬМ. У квітні ц. р. з великим успіхом відбулося турне кіно-підприємства В. Авраменка по українських осередках Бразилії. В. Авраменко демонстрував фільми «Трагедія Карпатської України», «Загрозомець за Дунаєм» і «Наталка Полтавка». В Бразилії В. Авраменко знайшов новий корисний документальний фільм, титом якого є великий український фотомаль у Куритибі, а також — фотомаль з життя українців в Бразилії.

ЮВІЛЕЙ ХЛІБОРОВА. Український часопис «Хлібороб» (раніше «Український Хлібороб») у квітні ц. р. відзначав двадцяті роки — 21 рік свого існування та рішуче відмовився друку.

ВЕНЕСУЕЛА

УСПІХИ НАШОЇ МАЛЯРКИ. Вистачає малярка-українка Галина МАЗЕПА-КОВАЛЬ відома ще з Європи, де вона брала участь у художніх виставках Праги, Львова, а також Німеччині. Тепер вона перебуває у Венесуелі, очолюючи художні роботи фільмового підприємства «Болівар-Фільмс». Венесуельська преса багате пише про мистецькі успіхи Г. Мазепа і називає її творцем і великою маляркою.

ГОЛЛАНДІЯ

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНЦІВ У ГОЛЛАНДІЇ все ширше і ширше розгортає свою роботу. Не зважаючи на невеличку кількість українців, воно вже організувало цілий ряд культурних заходів: Проводиться збірка пам'яток з українського життя у Голландії для музею Української Вільної Академії Наук у Німеччині, працює українська католицька семінарія, керує богословською семінарією уполітено виступає в голландському радіо з українськими піснями, так само мають унікалі у чудових і мамі танцюристи. Віддається значна увага «Інформаційній Лютові». Українці в Голландії зосереджені в Коломборзі, де перебуває українська католицька семінарія, та в провінції Лівбур, що в ній зосереджені українці, які працюють у великих компаніях.

ЧИЛЕ

Невеличка українська колонія Чиле зосереджується переважно в столиці республіки Сант-Яго. Не зважаючи на те, що українці лише кілька місяців перебувають на новій землі, вони й тут вже розгорнули свою релігійну та національну діяльність. Під час цюгорічних величюділ свят відбулися загальні збори українців Сант-Яго та його околиць. Відзначали також в Чиле українці і Шевченківські роковини. Під час цих святкових обговорених організаційні справи Української громади в Чиле та накреслили плани роботи на майбутнє.

ОСІНЬ БОЙДУНИМ

Коли забудешся в безтямі, то й... правда вилізе наверх!

I.

Ми завжди усвідомляли наше громадянство, що визвольний рух в Україні й революційно-бойова акція Української Повстанської Армії (УПА) не є монополією ОУНР, чи т. зв. бандерівців. Але певна частина нашого громадянства, загінотизована безвідповідальною угаверівською пропагандою, не вірила нашим твердженням. Ця пропаганда, що зумовила сліпу й наївну віру в її «правдивість» деякої частини нашого громадянства, спричинила і, на жаль, і далі спричиняє чимало лиха в нашому суспільному житті, не тільки на відтинку внутрішнього нашого суспільно-громадського й політичного життя, але й на міжнародному форумі нашої визвольної справи.

Але час вилізує різні недуги, а тим більше недуги психологічного характеру, до яких належить теж оунрівсько-угаверівська пропаганда про їхню монополію щодо «воюючої України», «влади в Україні», та «революційно-державного» Центру.

Після довгих років маскування, після відомого «блискучого відокремлення», після бундючних заяв, що, мовляв, «ми — воююча Україна» не визнаємо проведеної «поза відомом громадянським опінію» консолідації і «ми хочемо на місце слабкої і зле збудованої УНР і спричинитися до постання здорової й могутньої», після проголошення «великої політичної анкет», — «Українська Трибуна» (ч. 19, 10 квітня ц. р.), наче у відповідь на те все, пише: «Майже всьому українському загалові на еміграції сьогодні вже відомо, що ОУНР і «Сурма», з одного боку, та визвольний рух в Україні і УГВР, керівник цього руху, з другого, це зовсім окремі явища. Як відомо, ОУНР жадної революційної діяльності не веде, бо ця організація існує тільки на еміграції, і в останнє стало вже цілком ясно, що духово її ніщо не в'яже з визвольним рухом на Рідних землях. Не зважаючи бо на всю її визвольно-революційну фразеологію, ОУНР стоїть на протилежних іншим ідеологічно-програмовим позиціях».

Отже? «Українська Трибуна», тобто УГВРада, яка увесь час пропагувала ОУНР (як єдиного речника визвольного руху України) та боронила з цього приводу «блискуче відокремлення», сьогодні «зриває маску» зі своєї вчорашньої опори, тобто ОУНР, і визнає, що вони, тобто ОУНР і УГВР, «це зовсім окремі явища», а також і те, що «ОУНР жадної революційної діяльності не веде», бо вона «існує тільки на еміграції» і «духово її ніщо не в'яже з визвольним рухом на Рідних землях». Значить, ОУНР «еміграційна мертва душа».

Що ж, нарешті, є правдою? Чи те, що угаверівці твердили і «Українська Трибуна» писала до 24 листопада 1948 р., чи те, що вони говорять і пишуть тепер?

Здавалося, що між УГВРадою і ОУНР виникла лише «родинна суперечка», але виходить, що справа дійшла вже до «розводу». Або, точніше, між «дітьми» і «батьками» виникло непорозуміння, яке так розрослося, що «діти» проганяють вже «батьків». Бо ж майже усьому українському загалові й «не лише на еміграції», відомо, що ОУНР в липні 1944 р. «спородила» і виростила УГВРаду, і «вивела її в люди», байдуже якими засобами і методами.

А тепер ця «вибухна» дитина проганяє власного батька і то так, щоб з нього й «духу» не лишається.

С одна українська п'єса такого змісту: введений у люди син проганяє батька і наказує своєму синові, тобто внукові свого батька, принести з комори верітку і дати батькові-дідові «на дорожку». Син-унок висить її до хати, стелить на долівці, складає удвоє і просить у свого батька ножа, щоб перетяти надвоє. На запит батька нащо розтинати, син-унок відповідає своєму батькові: «а що ж я дам тобі, як тебе проганяю?».

Аналізуючи 1949 рік, ОУНР-УГВРаду, мимоволі пригадується 1940 рік ОУН — Революційний Провід. Історія інколи повторюється і несе немилосердну помсту.

Отже ж, між ОУНР і УГВРадою дійшло до непорозуміння. Але все ж таки ми не віримо, щоб угаверівський «батько»-ОУНР, був би аж такий ледачий, що його треба аж «проганяти», бо не веде жадної революційної діяльності та що навіть духово його «ніщо не в'яже з визвольним рухом на Рідних землях», чи того хоче УГВРада і лише та ж сама «Українська Трибуна».

Це вже є не розходження чи то непорозуміння між розсвареною родиною, а це є просто істерика роздратованої до безтями дитини, якій не дозволили стрибати на дерев'яному коників чи просто на мітлі «влади України» або «революційно-державного центру» та кричати, а вона, не маючи змоги протиставитися слухній забороні, тупотить ноженятами, верещить, висуває язика і репетує «моя мама «бець». Бо ж кожному зрозуміло, що не лише ОУНР, яка, все ж таки є революційною організацією, але навіть і соціалістичні та демократичні партії, які жодної організованої акції на Рідних землях не ведуть, в тій чи іншій мірі, є духово пов'язані з визвольним рухом на Рідних землях.

А тому істерика на еміграції тут ніяк не допоможе. І з такими методами в нашому суспільному житті, а головне в революційно-визвольних змаганнях, треба раз і назавжди покінчити, бо вони нікому честі не дають. Це гідне тільки ворогів українського народу або ними інспірованих, але не гідне справжнього українського революціонера — лідера, яким повинен бути український революціонер-націоналіст.

II.

Інше питання виникає, розглядаючи взаємовідносини між ОУНР і УГВРадою. Коли, як пише «Українська Трибуна», «ОУНР, з одного боку, та визвольний рух в Україні й УГВР, з другого, це зовсім окремі явища», то можемо спитати: а що ж, власне, є УГВРада? Кого вона об'єднує і на кого вона спирається? Ще з 1944 р. і до 1947 р. угаверівці говорили і писали, що в УГВРаді об'єднані всі українські політичні партії, за винятком «мельниківців». Коли була започаткована консолідація і всі українські політичні партії та організації, за винятком лише ОУНР, сконсолідувалися зпочатку в КУК, а згодом в УНРаді й заявили, що вони з УГВРадою не мають нічого спільного, то здавалося і всім, зрештою, було відомо (бо ж про це тоді відверто писала «Українська Трибуна»), що опорою і стрижнем УГВРади є ОУНР. Як що ж сьогодні виявляється і заявляється, що це, мовляв, є два «зовсім окремі явища», не лише фізично, але й духово, то сам напрошувється висновок: все те, що дотепер пропагували ОУНРівці-угаверівці, переконуючи в цьому українське громадянство, — було лише оману. Але не лише те. Сьогодні, у світлі дотеперішньої омани, перед кожним, хто вмів мислити, виникає сумнів: чи УГВРада взагалі існує?

Цей сумнів у існуванні УГВРади є тим більш виправданим, що і дотепер українське громадянство не знає хто саме входить до складу УГВРади і хто її очолює. Дотепер, тобто, доки виросло (бо ж так писалося!), що стрижнем УГВРади є ОУНР, то конспірацію складу УГВРади і її Голову можна було розуміти й не вимагати їх виявлення, бо за все відповідала ОУНР, про яку відомо хто її очолює, байдуже чи односторонньо, чи колегіально. Коли ж тепер виявляється, і то прилюдно, що УГВРада є «зовсім окреме явище» від ОУНР та що їх навіть «духово нічого не в'яже», то на увесь зріст постає питання: чи УГВРада існує, а якщо існує то хто, що саме, є той, що анонімно привласнює собі право «керівника» «визвольного руху в Україні» на «революційно-державницькому Центрі» і «владу України»?!

І тут тепер не допоможе жадне виправдання конспірацією. Український нарід мусить нарешті довідатися хто саме є ті, що привласнюють собі такі великі та відповідальні права і вимагають від українського громадянства моральної і матеріальної підтримки і цю підтримку одержують.

«Час» (ч. 7, 20, 2. 1949) у статті: «Чому ми проголосили нашу анкету» пише: «Цілю нашої анкети є впровадити в наше політичне життя традиційні відповідальності тих, які стоять у провіді. Першою прикметою тих, що ведуть, мусить бути відвага відповідати публічно за те, що вони роблять... До голосу мусить дійти об'єктивний і компетентний суддя, яким є в кожній демократичній суспільності, а також і в нас мусить бути, прилюдна опінія, голос самого народу від якого імені промовляють провідні політичні штаби».

Ми цілком з цим усім погоджуємося. Ми вже цілий ряд років, а конкретно вже з 30 червня 1941 р. і від Житомирської трагедії та інших злочинних братовбивств домагаємося, щоб ті, хто те все робив мали б «відвагу відповідати публічно за те, що вони робили і роблять», перед об'єктивним і компетентним суддею, яким є... прилюдна опінія, голос самого народу».

Але, на жаль, і дотепер ніхто з них не має відваги зголоситися і стати перед тим «об'єктивним і компетентним суддею»... І від тої відповідальності і від того ж «об'єктивного і компетентного судді», не може ухилитися і УГВРада, якщо вона існує. І тим більше УГВРада, що привласнює собі керівництво визвольним рухом в Україні, який коштує тисяч людських жертв та претендує на «владу України» і вимагає на те моральної та матеріальної підтримки.

УГВРаді не допоможе виправдання тим, що, мовляв, не можна ж подавати до прилюдного відома імен тих, які керують визвольним рухом на Рідних землях. Можна й не вимагати того, щоб ці імена подавати до прилюдного відома. Але імена, бодей частини цих людей і голови, можуть і мусять бути подані до відома тим, які можуть авторитетно запевнити всьому українському громадянству, що УГВРада існує і заслуговує на довіру. Спосіб до того завжди можна знайти.

І сьогодні українське громадянство цього вимагає і на це чекає.

III.

У зв'язку з тим роз'ясненням в «Українській Трибуні», що ОУНР і УГВР є два окремі явища, і що ОУНР жадної діяльності не веде, і навіть духово не пов'язана з визвольним рухом на Рідних землях, виникає питання: а з кого ж складається УПА і які тепер взаємовідносини між УПА, УГВРадою і ОУНР. Дотепер, поки УГВР не сказала, що її «мама», тобто ОУНР, «бець», ми слухали й читали у угаверівсько-оунрівській пропаганді, що УПА є «бандерівська» і нічия інша, що ніхто на неї не має права, бо лише «бандерівці», мовляв, «ведуть революційну акцію на Рідних землях».

Тепер ми читаємо і довідуюся, що ця «мама» є «бець» і що тих «бандерівців» навіть «духово нічого не в'яже з визвольним рухом на Рідних землях». Значить, і в УПА вже немає «бандерівців». Отже ж, «мельниківці», ще за рецептом угаверівсько-оунрівської спільної пропаганди в УПА «не було і нема», соціалістів і демократів також не було і нема. І от тепер довіду-

ємося, що й «бандерівців» вже нема, вони викорінені не лише з УПА, але навіть і з рідних земель, разом з їхнім «духом». Хто ж тоді, власне, лишається, хто ж творить кадри УПА? Угаверівці? А хто ж то є ті угаверівці?

Припустімо, що такі є. То неже ж двіста п'ятдесят тисяч УПА, як твердять угаверівці, то самі угаверівці і ніхто (навіть «духом») більше? Ані «мельниківців», ані «бандерівців», ані «соціалістів», ані «демократів», лише так просто «угаверівців» і вже... А може бодей українців, без жадної «заправи»? Ні? Таки «угаверівців» з ідеологічними позиціями УГВРади, сформульованими в її платформі («Українська Трибуна», ч. 19, 10. 4. 49).

Ось до нього можуть довести амбіції та хороволюбна жадаба влади на еміграції! Просто владожадобні паморочки.

«...визвольна боротьба українського народу провадиться не тільки в площині фізичних зударів української людини з поневолюючою її займанщицькою владою. Це є передусім ідейна боротьба цієї людини і цілої нашої нації з духово й ворожою системою безправ'я і насильства, з антинародним режимом реакції і гніту, з системою в корені суперечною з тими правдами і цінностями, що ними від віків жила й живе українська людина і ціла нація, і за які вона стоїть у боротьбі» («Українська Трибуна», ч. 19, 10. 4. ц. р., «До питання ідейно-програмового змісту українського самостійницького руху»).

Неже ж ті «правди і цінності», що ними «від віків жила й живе українська людина і ціла нація, за які вона стоїть у боротьбі», являються і цілком вичерпуються «ідеологічними позиціями УГВРади, сформульованими в її платформі»? Або, неже «ідеологічні позиції УГВРади» є аж такі універсальні, щоб вони цілком охоплювали «українську людину і цілу націю»? Або, неже УГВРада хоче «українській людині й цілій нації» накинати свої «ідеологічні позиції УГВРади» і цілковито її полонити, не залишаючи для інших «ідеологічних позицій» навіть «духу»?

У такому випадку при чому тут, як видно, речення «ми боремося за вільний духовий розвиток людини, за її право на вільне слово, за творчий зріст здорової одиниці у здоровій вільній спільності, протиставляючись у цей спосіб усім насильним спробам імперіалістичної Москви вбрати дух людини в кайдани тоталітарної казарми, заставити її зректися власної індивідуальності, та стати на послуги «геніальної» кліки поневолювачів, визнаєм, а то й звеличимо її ганебних діл?» («Українська Трибуна» там же).

Хіба ж то не є та сама «тоталітарна казарма» і т. д. — відмовляти і не допускати інших чи заперечувати участь інших у визвольних змаганнях на Рідних землях, навіть заперечувати їхній «духовий зв'язок з визвольним рухом на Рідних землях», лише тому, що вони «стоять на протилежних інших ідеологічно-програмових позиціях» від УГВРади? І чи не є то живцем зачерпнуте від тих, проти кого український нарід, а в тому й УПА, веде боротьбу? І пощо це наочне Фарисейство?

І тому ми, знаючи склад УПА, вже навіть і не сумніваємося, що вона не може мати й не має нічого спільного з тією «тоталітарною казармою, яка заставляє зректися власної індивідуальності та стати на послуги «геніальної» кліки «поневолювачів», яку застосовує і проповідує УГВРада, заперечуючи навіть «духовий зв'язок з визвольним рухом на Рідних землях» інших, тобто не угаверівців.

Разом із цим, не може бути вже й жадних сумнівів у тому, що УГВРада не є монополієм керівником визвольного руху в Україні, зокрема Української Повстанської Армії.

УГВРада на сторінках «Української Трибуни», роз'яснявши нам, що «ОУНР жадної революційної діяльності не веде» на Рідних землях, посилює наші дотеперішні твердження, а саме: визвольну боротьбу на Рідних землях, а також і на еміграції, веде увесь український нарід, без різниці щодо «ідеологічно-програмових позицій» чи поглядів. Тим самим і УПА, як революційно-збройна формація, складається з таких же самих ідеологічно-програмових елементів.

УГВРада має свої окремі «ідеологічно-програмові позиції», сформульовані в її платформі, які є «протилежні до інших ідеологічно-програмових позицій». Якщо так, а воно без сумніву вже так, то УГВРада є єдиною з політичних партій, з власною «ідеологічно-програмовою позицією», «протилежною до ідеологічно-програмових позицій» інших політичних партій. Тим самим УГВРада — партія не може бути й не має права і не є монополієм «керівником», «речником» і «репрезентантом» тієї всенародної визвольної боротьби на Рідних землях, а тим самим і УПАрмії.

Керівником, речником і репрезентантом всенародної визвольної боротьби в Україні є ті, хто є всенародним політично-державним центром.

Українська Національна Рада і Виконний Орган повинні й мусять зробити з цього належні висновки та упорядкувати відносини на тому відтинку наших визвольних змагань і їх нарешті належно оформити, та припинити торги, які провадять УГВРада і ОУНР жертвенністю, кров'ю та героїзмом наших найкращих синів і доньок, які на Рідних землях в нерівному бою змагаються з ворогом-окупантом.

Цього має право вимагати і вимагає українське суспільство від Української Національної Ради і Виконного Органу.

Переселенчі вісті

Припинення діяльності ІРО

На конференції, що відбулася 6 квітня 1949 р. в Женеві, Головна Рада ІРО погодилася на пропозиції, які доручила мені довести до відома всіх ДП та визнаних біженців, а саме:

«Головна Рада ІРО поважно поставилася до пропозиції припинити діяльність ІРО з 1 липня 1950 р. Головна Рада і генеральний директор ІРО одержують тієї думки, що доведеться використати всі можливості для прискорення репатріації та для максимального переселення. А тому необхідно порадити біженцям і ДП поважно задуматися над своїм майбутнім.

Рада вважає, що ліквідація діяльності ІРО відбуватиметься поступово. (Підкреслення і тут і далі наші — Ред.). Для цього необхідно буде визначити 4 терміни, які вже остаточно будуть затверджені на наступній конференції Головної Ради ІРО.

Цими термінами є:

1. 1 жовтня 1949 р. Після цього терміну вже нікому більше не буде надамо прав ДП.

2. 31 грудня 1949 р. До цього терміну всі визнані ДП і біженці будуть ще раз перепитані — чи вони бажають репатріюватися, чи емігрувати, чи залишитися в тих країнах, де вони тепер перебувають.

3. 30 червня 1950 р. Після цього терміну закінчується будьяка опіка ІРО для всіх осіб, крім тих, які саме в цей час будуть переселюватися. До цього терміну Головна Рада ІРО приділить якнайбільшу увагу майбутньому старих, хворих й інших осіб, які не бажатимуть репатріюватися, а також не зможуть емігрувати, але не з своєї вини.

4. 1 липня 1950 р. У якнайкоршому часі після цього терміну відбудеться остаточно ліквідація ІРО.

На конференції узгоджено, що ці пропозиції будуть передані всім державним членам ІРО, а остаточно їх розгляд повинен відбутися на надзвичайній конференції Головної Ради ІРО 22 червня 1949 року (або десь біля цього терміну).

Про рішення цієї червневої конференції Головної Ради ІРО ви будете поінформовані. А до того часу я поважно раджу, щоб кожний з вас якнайважливіше прочитав це моє звернення, глибоко його продумав та вирішив своє власне майбутнє.

Я цілком розумію, що багато з вас, на жаль, не мають змоги побувати плянів свого майбутнього, відповідно лише своїй власній волі і бажанням. Але я все ж таки наполягаю на тому, щоб кожний з вас якнайважливіше продумав собі дві можливості для вибору: чи репатріюватися, чи емігрувати до тих різних країн, які пропонує ІРО. І вже після цього прийняв би своє власне рішення про саме майбутнє.

Генеральний Директор ІРО В. Г. Так.

УВАГА! В книжковому складі «Українського Голосу» — München-Ramersdorf, Ayingerstraße 25-0. можна придбати цілі та цікаві книжки:

СПИСОК ч. 2.

11. В. Мартиненко — «Брець» — ст. 128, ціна 1 н. м.

(Спогади в'язня про німецький концетраційний табір).

12. Я. Делавський — «Робітництво й більшовизм» — ст. 39, ціна 0.50 н. м.

(Про стан робітничого питання в УССР і про принципи здорової розв'язки цього питання взагалі).

13. О. Ольжич — «Підзамча» — ст. 40, ціна 0.50 н. м. (Поєзії).

14. Петро Рогач — «Вісті з України» — ст. 83, ціна 1 н. м.

(У 30-ті роки жовтневої революції).

15. Портрет С. Петлюри, С. Коновальця та тризуби (формат 40x60 см.), ціна 1 н. м.

16. В. М. Г. — «Інформаційна книжка про Україну та українське народне мистецтво» (в англійській мові), ціна 1.60 н. м.

(Необхідна книжка для початкового ознайомлення чужинців з Україною).

17. В. Мартиненко — «Українське підпілля. Від УВО до ОУН» — ч. 1, ст. 432, ціна 10 н. м.

Замовлення виконують точно й акуратно!

«Український Голос»

Редагує Колегія.

Гол. редактор Володимир Маруняк.

Редакція застерігає за собою право скорочування статей. Статті, підписані повним прізвищем автора, або ініціалами, не обов'язково висловлюють думку Редакції. Непідписані статті є справою редакційною. Передрук матеріалів у цілості можливий лише за попереднього дозволу Редакції. Цитування дозволяється з поданням джерела. У справі рукописів листування не провадимо. Оплачуємо лише замовлені статті. За оголошення Редакція не відповідає.

Адреса Редакції та Адміністрації — «Ukrainische Stimme», München-Ramersdorf, Ayingerstraße 25-0.

Ukrainian Newspaper "Ukrainian Voice". Authenticated by CAD, EUROM HQ. Authorization April 11, 1949. No UNDP 335. weekly, circulation 4000 copies, 12 pages. Publisher: Jurij Lychol, Munich, Rosenheimerstr. 46a. Printer: „Südost-Kurier“, Bad Reichenhall.